

<p>Nazwa projektu Projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu deregulacji prawa gospodarczego i administracyjnego oraz doskonalenia zasad opracowywania prawa gospodarczego</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Rozwoju i Technologii</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Pan Jacek Tomczak, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rozwoju i Technologii</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Pan Andrzej Guzowski, Zastępca Dyrektora Departamentu Doskonalenia Regulacji Gospodarczych, Ministerstwo Rozwoju i Technologii, tel. 22 411 96 25, e-mail: Andrzej.Guzowski@mrit.gov.pl</p> <p>Pani Marta Brzozowska-Katner, Zastępca Dyrektora Departamentu Doskonalenia Regulacji Gospodarczych, Ministerstwo Rozwoju i Technologii, tel. 22 411 92 13, e-mail: Marta.Brzozowska-Katner@mrit.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia 2024-04-05</p> <p>Źródło: Expose Premiera</p> <p>Nr w wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów: UA8</p>
---	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Projekt ustawy stanowi realizację zapowiedzi polskiego rządu dotyczących konieczności przeprowadzenia deregulacji w zakresie prawa gospodarczego i administracyjnego, w tym w szczególności w kierunku poprawy środowiska prawnego i instytucjonalnego, w którym działają polskie firmy. Zidentyfikowane zostały obszary, w których można wprowadzić regulacje jeszcze skuteczniej broniące praw przedsiębiorców. Obszary te dotyczą tematyki: rozpoczynania aktywności ekonomicznej, prowadzenia firmy, a także zasad stanowienia prawa gospodarczego.

1. Rozpoczynanie aktywności ekonomicznej:

- *Ograniczenia związane z prowadzeniem działalności nierejestrowej.*

Tzw. działalność nierejestrowa została wprowadzona do polskiego systemu prawnego przez ustawę – Prawo przedsiębiorców (zob. art. 5 tejże). Celem tej konstrukcji było umożliwienie prowadzenia drobnej aktywności ekonomicznej przez osoby fizyczne przy zachowaniu jak najmniejszej dozy formalności oraz obowiązków publicznych, a tym samym pobudzanie i kształtowanie pro-przedsiębiorczych postaw Polaków.

Zgodnie z informacjami uzyskanymi z Ministerstwa Finansów, za 2018 r. przychody z tytułu działalności nierejestrowej wykazało 10,6 tysięcy podatników (łącznie przychody tych podatników wyniosły ok. 29 mln PLN), za 2019 r. – 19,7 tysięcy podatników (łącznie przychody – ok. 65 mln PLN), za 2020 r. – 23,5 tys. podatników (łącznie przychody – ok. 85 mln PLN), za 2021 r. – 31,6 tys. podatników (łącznie przychody – ok. 131 mln PLN), natomiast za 2022 r. – 49,5 tys. podatników (łącznie przychody – ok. 252 mln PLN).

Analiza powyższych danych pozwala zauważyć, że następuje wzrost zainteresowania instytucją działalności nierejestrowej. W opinii projektodawcy cały czas istnieje jednak pole do poprawienia sytuacji – zwłaszcza biorąc pod uwagę pozytywne efekty działalności nierejestrowej dla stymulacji polskiej gospodarki na poziomie mikro, w tym w zakresie pożytków podatkowych dla państwa oraz walki z tzw. „szarą strefą”.

Pomimo zaobserwowanego pozytywnego wpływu działalności nierejestrowej na życie ekonomiczne naszego kraju, prawie 6 lat doświadczeń funkcjonowania instytucji unaocznilo kilka wątpliwości praktycznych, a także przestrzeni, w których mogłoby dojść do jej udoskonalenia. Głosy obywateli, a także urzędów i organów publicznych wskazały m.in. na:

* brak jednoznacznego przesądzenia w przepisach, czy działalność tą mogą prowadzić cudzoziemcy,

* brak jednoznacznego przesądzenia w przepisach, czy osoby ją prowadzące powinny w obrocie gospodarczym

posługiwać się NIP czy też PESEL,

* brak uregulowania kwestii oskładkowania umów cywilnoprawnych zawieranych w ramach działalności nierejestrowej, na skutek czego umowy takie mogą stanowić podstawę do objęcia ubezpieczeniami społecznymi i zdrowotnymi na zasadach ogólnych.

2. Prowadzenie firmy, w szczególności:

- *Kwestie zachęt do prowadzenia „zielonej polityki”.*

Zwiększenie zastosowania odnawialnych źródeł energii (OZE) w przedsiębiorstwach, jak również w gospodarstwach domowych i budynkach wielolokalowych oraz zwiększenie efektywności energetycznej, ze względu na całociowy koszt, skalę inwestycji oraz wysoki potencjał redukcji gazów cieplarnianych, stanowi istotne wyzwanie dla gospodarki. Biorąc pod uwagę punkt startowy, w jakim znajduje się sektor energetyczny Polski, kwestie bezpieczeństwa energetycznego, potrzebę zachowania konkurencyjności gospodarki, a także interesy różnych grup społecznych, wyzwanie związane z osiągnięciem neutralności klimatycznej jest bardzo wymagające, zarówno w odniesieniu do nakładów finansowych i kosztów społecznych.

Podmioty inwestujące lub rozważające inwestycje w tańsze czy bardziej wydajne rozwiązania energetyczne wciąż napotykać na wiele drobnych barier lub nie mają wystarczających zachęt do tego rodzaju przedsięwzięć. W zakresie OZE są to bariery o charakterze administracyjno-prawnym, zaś w zakresie inwestowania w efektywne energetycznie budynki – bariery o charakterze ekonomicznym, zarówno w zakresie budynków związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, jak i budynków mieszkalnych lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej.

W zakresie inwestycji w OZE oraz stymulowania inwestycji w efektywne energetycznie budynki można wskazać kilka istotnych barier:

* Przepisy ustawy o odnawialnych źródłach energii definiują małą i mikroinstalację jako instalacje wytwarzające energię elektryczną (również w skojarzeniu) jak instalacje podłączone do sieci elektroenergetycznej – tym samym wykluczając możliwość powstawania instalacji „wyspowych” (niepodłączonych do sieci) przy wykorzystaniu programów finansujących tego typu instalacje, posługujących się tą definicją. Instalacje „wyspowe” w pewnych lokalizacjach i dla niektórych inwestorów mogą stanowić pewną alternatywę – biorąc pod uwagę np. problemy z podłączeniem sieci do instalacji.

* Prawo budowlane zawiera uregulowane ułatwienia dla instalacji masztów antenowych oraz reklamowych (bez pozwolenia na budowę i zgłoszenia do 3 m wysokości oraz powyżej na zgłoszenie), jednak nie jest wystarczająco jasne czy dotyczy to masztów elektrowni wiatrowych, choć niektóre samorządy już traktują je tak samo.

- *Konieczność przedkładania w urządzenie dokumentu prokury lub pełnomocnictwa przy każdym postępowaniu, nawet jeżeli zostały one wpisane do publicznych rejestrów, takich jak KRS.*

Prokurenci i pełnomocnicy przedsiębiorców wpisani do oficjalnych rejestrów są obowiązani w ramach postępowań administracyjnych do przedkładania dokumentów potwierdzających swoje umocowanie, nawet w sytuacji, gdy figurują oni, wraz z określonym jego zakresem, w dostępnych publicznie systemach teleinformatycznych (w szczególności w Krajowym Rejestrze Sądowym). Z punktu widzenia rozwiązań ustawy o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy (zob. art. 41 tejże) kontynuowanie odmiennego traktowania przedsiębiorców wpisanych do CEIDG oraz do publicznych rejestrów nie wydaje się być zasadne.

- *Przedłużające się z przyczyn organizacyjnych kontrole mikro-, małych i średnich przedsiębiorców.*

Dla najmniejszych przedsiębiorców kontrole działalności gospodarczej stanowią istotne zakłócenie ich regularnej działalności. Konieczność skrócenia kontroli dla mikroprzedsiębiorców stanowi jeden z priorytetów rządu, co zostało zasygnalizowane m.in. w expose Premiera Donalda Tuska w grudniu 2023 r.

Na problem czasu trwania kontroli wskazują również doświadczenia przedsiębiorców sygnalizowane różnym instytucjom. Przykładowo, w swojej działalności Rzecznik MŚP wielokrotnie interweniował w sprawach czasu trwania kontroli: przedstawiał negatywne stanowisko wobec zmian wyłączających zasady kontroli z PP i interweniował w indywidualnych sprawach przedsiębiorców. Z kolei do Rzecznika Praw Obywatelskich trafiały skargi odnoszące się do nadużywania przez organy administracji tzw. czynności sprawdzających. Również z badań prowadzonych przez

niektóre organizacje przedsiębiorców wynika, że kontrole to wciąż jedna z barier w prowadzeniu działalności gospodarczej¹.

Obecnie przed rozpoczęciem czynności kontrolnych (albo jednocześnie z ich rozpoczęciem) doręcza się kontrolowanemu jedynie zawiadomienie o zamiarze wszczęcia kontroli. W zawiadomieniu określa się m.in. przedmiot kontroli, ale nie ma obowiązku przygotowania listy dokumentów, które będą sprawdzane podczas kontroli. Typowa kontrola w MŚP powinna być dobrze przygotowana i sprawna: kontrolujący powinni działać według procedur kontroli uwzględniających mniejszą skalę i złożoność działalności kontrolowanego mikro, małego lub średniego przedsiębiorcy (uszczegółowienie zasady proporcjonalności) i zaplanować przebieg kontroli w taki sposób, aby dać czas przedsiębiorcy na przygotowanie konkretnych dokumentów, których odnalezienie nierzadko wymaga czasu.

Dodatkowo, organy kontroli mają obowiązek publikowania ogólnych schematów procedur kontroli. Schematy te sprowadzają się jednak często jedynie do powtórzenia treści przepisów rozdziału 5 Prawa przedsiębiorców i innych przepisów o kontroli. W przepisach przewidziano wprawdzie obowiązek planowania kontroli, jednak zarówno planów, jak i analiz, organ nie musi publikować. Z uzyskanych informacji wynika, że praktyka w tym zakresie jest różna: niektóre organy publikują swoje plany kontroli na podstawie przepisów odrębnych, a inne nie, zdarzają się również przypadki, gdy organy umieszczają wyniki analizy przedkontrolnej, która posłużyła do wytypowania podmiotu do kontroli w aktach kontroli (aktach sprawy). Wydaje się, że podmioty kontrolowane powinny móc zweryfikować realizację przez organ obowiązków planowania kontroli i przeprowadzania analiz.

Przepisy nie przewidują ponadto wniesienia sprzeciwu wobec podjęcia i wykonywania przez organ kontroli czynności z naruszeniem przepisów. Jeżeli przeprowadzenie kontroli jest niezbędne dla przeciwdziałania popełnieniu przestępstwa lub wykroczenia, przeciwdziałania popełnieniu przestępstwa skarbowego lub wykroczenia skarbowego lub zabezpieczenia dowodów jego popełnienia, wówczas nie stosuje się szeregu ograniczeń kontroli działalności gospodarczej, takich jak np. limitu czasu trwania kontroli. Takie rozwiązanie rodzi wątpliwość w sytuacji, gdy organ powołuje się na wyłączenie i przeprowadzenie kontroli na tej podstawie – zasadność takiego powołania się nie jest bowiem poddawana zewnętrznej weryfikacji.

Zbyt częste kontrole u mikroprzedsiębiorców mogą stanowić dla nich barierę w dalszym rozwoju. Organizacje pracodawców i przedsiębiorców regularnie wymieniają wśród największych przeszkód w prowadzeniu działalności gospodarczej nadmierną uciążliwość kontroli, wynikającą między innymi z ich przesadnej liczby i długiego czasu trwania. Im więcej czasu poświęca bowiem przedsiębiorca na przygotowanie się do kontroli, pomoc udzielaną pracownikom organu kontroli podczas wykonywania czynności kontrolnych oraz na wyjaśnienie ewentualnych zastrzeżeń zgłoszonych do protokołu kontroli, tym mniej czasu i środków pozostaje mu na podejmowanie działań na rzecz rozwoju swojej działalności gospodarczej. Mikroprzedsiębiorcy stanowią grupę, która zazwyczaj posiada najmniejsze zasoby organizacyjne i finansowe. Dla tej grupy zbyt długo trwające kontrole mogą stanowić szczególnie dużą przeszkodę, absorbującą w dużym stopniu ich uwagę i posiadane zasoby. Zmniejszenie limitu czasu trwania kontroli w roku kalendarzowym u mikroprzedsiębiorców mogłoby poprawić ich sytuację.

Brak systemowych ograniczeń dla organów kontroli, które określałyby maksymalną częstotliwość przeprowadzania kontroli w zależności od kategorii ryzyka, do której przyporządkowano przedsiębiorcę. Obecnie Prawo przedsiębiorców zawiera jedynie obowiązek dokonania przez organ kontroli analizy prawdopodobieństwa naruszenia prawa w ramach wykonywania działalności gospodarczej, która obejmuje identyfikację obszarów podmiotowych i przedmiotowych, w których ryzyko naruszenia przepisów jest największe. Wprawdzie naturalną konsekwencją tego wymogu jest częstsze przeprowadzanie kontroli w tych obszarach, w których ryzyko naruszenia przepisów jest największe (w innym przypadku przydatność analizy pozostawałaby pod znakiem zapytania), jednakże przepisy nie zawierają żadnych ograniczeń ani rekomendacji co do maksymalnej liczby kontroli, które można przeprowadzić w danym okresie, jeśli zidentyfikowane przez organ kontroli ryzyko naruszenia przepisów nie jest wysokie. Stwarza to możliwość nadmiernie częstego przeprowadzania kontroli u przedsiębiorców, którzy nie naruszają przepisów. Przedsiębiorcy, u których ryzyko naruszenia przepisów jest porównywalne lub zbliżone, nie mają obecnie możliwości zakwestionowania zbyt częstego przeprowadzania kontroli, nieadekwatnego do występującego u nich ryzyka naruszenia przepisów, z wyjątkiem ogólnych limitów czasu trwania kontroli w roku kalendarzowym (im więcej kontroli, tym większe prawdopodobieństwo przekroczenia rocznego limitu czasu trwania kontroli).

¹ Np. Raport "Bariery prowadzenia działalności gospodarczej w Polsce", 2023 r., raport przygotowany dla ZPP.

Kolejny sygnalizowany problem związany jest z faktem, że art. 70 par. 6 pkt 1 Ordynacji podatkowej przewiduje, iż bieg terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego nie rozpoczyna się, a rozpoczęty ulega zawieszeniu, z dniem wszczęcia postępowania w sprawie o przestępstwo skarbowe lub wykroczenie skarbowe, o którym podatnik został zawiadomiony, jeżeli podejrzenie popełnienia przestępstwa lub wykroczenia wiąże się z niewykonaniem tego zobowiązania. Regulacja ta bywa niestety nadużywana w celu przerwania biegu terminu.

- *Potrzeba dalszej poprawy relacji między administracją publiczną a przedsiębiorcami oraz usprawnienie pracy urzędów.*

Kluczem do sprawnego prowadzenia biznesu w Polsce jest dążenie do przyspieszenia, usprawnienia i odformalizowania postępowań administracyjnych. Na podstawie analiz, w szczególności OSR ex-post do nowelizacji Kodeksu postępowania administracyjnego z 2017 r., zidentyfikowano szereg obszarów wymagających interwencji legislacyjnej:

* Problem braku możliwości udzielania ulg z urzędu w zakresie administracyjnych kar pieniężnych.

W obecnym stanie prawnym ulga w wykonywaniu administracyjnej kary pieniężnej jest udzielana w formie decyzji administracyjnej w postępowaniu wszczynanym na wniosek. Nie przewidziano możliwości prowadzenia ww. postępowania przez organ z urzędu.

* Problem wymagania przez niektóre urzędy od przedsiębiorców posługiwania się pieczęcią.

Odchodząc od posługiwania się pieczęciami Rada Ministrów przyjęła w 2018 r. dokument pod nazwą „Informacja dotycząca deregulacji obowiązku stosowania pieczęci/pieczętek przez obywateli i przedsiębiorców”. Ministrowie zostali zobowiązani do podjęcia działań zmierzających do zmiany pozostających w zakresie ich właściwości aktów prawnych przewidujących obowiązek stosowania pieczęci lub pieczętek dla uproszczenia procedur. Od tego czasu przyjęto wiele aktów prawa znoszących obowiązek stosowania pieczęci/pieczętek nagłówekowych czy personalnych wymaganych wcześniej przy okazji różnych postępowań administracyjnych. W praktyce mogą jednak zdarzać się sytuacje, gdy urzędnicy domagają się posłużenia się pieczęcią w pismach, nawet jeśli przepisy w danym obszarze tego nie przewidują.

* Problem nadmiernej biurokracji przy doręczaniu decyzji administracyjnych z załącznikami, które mogą występować w formie elektronicznej.

Zgodnie z obecnie obowiązującym art. 109 KPA decyzję doręcza się stronom na piśmie. Przy czym należy przez to rozumieć zarówno możliwość doręczenia decyzji w postaci papierowej, jak i elektronicznej. Dotyczy to także wszystkich załączników do decyzji, które są wymagane prawem. Brak doręczenia załączników na piśmie może być uznawany za uchybienie mające wpływ na rozstrzygnięcie sprawy. Obecnie nie ma możliwości doręczenia przez organ załączników w innej postaci niż została doręczona decyzja. Oznacza to, że w przypadku doręczenia decyzji w postaci papierowej załączniki do niej również muszą zostać doręczone w postaci papierowej. Bywa to szczególnie kłopotliwe w sytuacji dużej ilości załączników lub załączników wielkoformatowych.

* Szytywne stosowanie zasady dwuinstancyjności postępowań.

Praktyka stosowania KPA wskazuje na stosowanie zasady dwuinstancyjności w większości postępowań administracyjnych bez uwzględnienia charakteru poszczególnych spraw oraz statystyki skuteczności środków odwoławczych, co w konsekwencji przekłada się na niecelowe wydłużenie oczekiwania strony na ostateczne rozstrzygnięcie sprawy w poszczególnych rodzajach spraw. Zmusza to organy do podejmowania czynności, których skutek jest z góry wiadomy – przez to działania te noszą znamiona zbędnej pracy, przedłużającej procedurę. W trakcie prac nad ustawą zidentyfikowano kolejną grupę postępowań, w których może zostać wprowadzona zasada jednoinstancyjności bez narażenia na szwank interesów stron postępowania.

* Potrzeba ujednoczenia niektórych rozwiązań w zakresie doręczeń pomiędzy KPA i Ordynacją podatkową.

* Kwestia wnoszenia skarg do wojewódzkiego sądu administracyjnego.

Literalne brzmienie przepisów nie przewiduje wniesienia skargi do wojewódzkiego sądu administracyjnego bez składania wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy w odniesieniu do postanowień podczas gdy taka możliwość istnieje w przypadku decyzji. W związku z powyższym wskazane jest wyeliminowanie różnic w tym zakresie pomiędzy postanowieniem a decyzją.

* Zagadnienie umorzenia postępowania.

Obowiązujące przepisy nie określają terminu, po upływie którego postępowanie zawieszone z urzędu w oparciu o podstawy wymienione w art. 97 § 1 KPA, ulegałoby umorzeniu. Taki stan rzeczy powoduje, że w sytuacji braku zainteresowania stron kontynuacją postępowania przeszkody nie są usuwane, a postępowanie może pozostawać zawieszone przez bardzo długi czas.

* Problemy ze stosowaniem treści decyzji organu odwoławczego.

W praktyce orzeczniczej zdarzają się sytuacje, gdy organ I instancji uporczywie uchyla się od zastosowania treści decyzji (wytycznych) organu odwoławczego. Takie działanie może natomiast powodować przedłużanie postępowania administracyjnego.

* Kwestie autokontroli rozstrzygnięć organów.

Autokontrola w terminie 7 dni wydaje się terminem zbyt krótkim na dokonanie ponownej analizy materiału dowodowego przez organ I instancji. W obawie o przekroczenie terminu zawitego organ często nie podejmuje faktycznej analizy w trybie autokontroli i przekazuje sprawę do instancji wyższego stopnia, co jedynie wpływa na wydłużenie postępowania.

- *Niewystarczające wykorzystanie procedury mediacyjnej i koncyliacyjnej w postępowaniach z zakresu prawa administracyjnego, prawa pracy oraz prawa cywilnego (w sprawach gospodarczych).*

W celu usprawnienia postępowań administracyjnych KPA pozwala na przeprowadzenie wspólnie z organem albo między stronami postępowania administracyjnego mediacji, w której można uzgodnić (w granicach prawa) sposób załatwienia sprawy. KPA wprowadza szerokie możliwości prowadzenia mediacji w sprawach, w których organ działa w granicach uznania administracyjnego. Mediacja przyczynia się do budowania zaufania obywateli do organów, profesjonalizacji załatwiania spraw oraz stanowi wyraz nowoczesnych form współdziałania obywateli i aparatu administracyjnego. Mimo wielu zalet mediacji, nie stała się ona powszechnym narzędziem w sprawach administracyjnych. Strony mają niewielką wiedzę o mediacji w postępowaniu administracyjnym i jej zaletach.

Także w sprawach z zakresu prawa pracy i w sprawach gospodarczych, jak również w innych sprawach z udziałem przedsiębiorców, korzystanie z mediacji nie jest na zadowalającym poziomie. Mimo wprowadzenia w Kodeksie postępowania cywilnego obowiązku wskazania w pozwie czy strony podjęły próbę polubownego zakończenia sporu, w wielu przypadkach strony nie starają się o wspólne spotkanie i wyjaśnienie kwestii spornych. Tymczasem, przed przystąpieniem sądu do rozpoznania sprawy, powinny być wykorzystane wszelkie środki umożliwiające pozasądowe rozwiązanie sporu. Konieczne jest więc wzmocnienie instrumentów sądowych, zwiększających wiedzę o mediacji i jej zaletach oraz skłaniających strony do mediacji.

- *Konieczność uporządkowania kwestii wyłączenia stosowania ustawy – Prawo zamówień publicznych w odniesieniu do zamówień, których przedmiotem są pożyczki lub kredyty.*

W obecnym stanie prawnym stosowaniem ustawy – Prawo zamówień publicznych objęte są kredyty udzielane przez banki na rzecz jednostek samorządu terytorialnego w ramach limitów zobowiązań określonych w uchwale budżetowej, natomiast stosowaniem tym nie zostały objęte pożyczki zaciągane przez jednostki, w tym w instytucjach pożyczkowych. Powyższe zróżnicowanie nie znajduje uzasadnienia ani w przepisach unijnych, ani w regulacjach krajowych.

- *Potrzeba wprowadzenia zmiany w ustawie – Prawo zamówień publicznych w zakresie sposobu wnoszenia skargi.*

Niezbędne jest dostosowanie przepisu ustawy – Prawo zamówień publicznych regulującego sposób wnoszenia skargi do sądu na orzeczenie Krajowej Izby Odwoławczej oraz na postanowienie Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej, do brzmienia art. 165 § 2 Kodeksu postępowania cywilnego. Przepis art. 165 § 2 K.p.c. w nowym brzmieniu wszedł w życie z dniem 1 lipca 2023 r., w związku z uchwaleniem ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw. Brzmienie tego przepisu uwzględnia również wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (czwarta izba) z dnia 27 marca 2019 r. w sprawie C-545/17 Mariusz Pawlak przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

- *Konieczność osobistego udziału zamawiających i wykonawców zamówień publicznych w rozprawach KIO odbywających się stacjonarnie w Warszawie.*

Zgodnie ze Sprawozdaniem Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych o funkcjonowaniu systemu zamówień publicznych w 2022 r. w Krajowej Izbie Odwoławczej rozstrzygnięto 3514 odwołań. 45% z nich było rozpoznawanych merytorycznie.

KIO ma siedzibę w Warszawie i wszystkie rozprawy prowadzone są w jednym miejscu, niezależnie od siedziby zamawiających znajdujących się w całej Polsce oraz wykonawców składających odwołania na ich decyzję, pochodzących również z terenu całej Polski oraz w niektórych przypadkach, innych krajów. Oznacza to, że w przypadku merytorycznego rozpoznania odwołania przez Izbę, podmioty z różnych polskich miejscowości uczestniczą w rozprawach stacjonarnych odbywających się w Warszawie.

– Potrzeba wprowadzenia zmian w zakresie systemu ubezpieczeń społecznych oraz zatrudniania cudzoziemców.

Niezbędne jest doprecyzowanie reguł dot. liczenia karencji odnoszącej się do możliwości ponownego skorzystania z tzw. „Małego ZUS Plus”. Pojawiają się wątpliwości interpretacyjne dot. długości karencji, po upływie której przedsiębiorcy korzystający wcześniej z tzw. Małego ZUS Plus (art. 18c ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych) mogą powrócić do możliwości korzystania z ulgi.

Zgodnie z art. 18c ust. 11 pkt 6 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (zwanej dalej: u.s.u.s.) z ulgi nie mogą korzystać ubezpieczeni, którzy ustalali podstawę wymiaru składek w ramach Małego ZUS-u Plus przez 36 miesięcy w ciągu ostatnich 60 miesięcy prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej. Do powyższych limitów wlicza się, jako pełny miesiąc, każdy miesiąc kalendarzowy, w którym osoba ustalała podstawę składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub prowadziła pozarolniczą działalność gospodarczą przez co najmniej jeden dzień kalendarzowy. Zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 12 grudnia 2019 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej, okresy korzystania z ulgi Mały ZUS (od stycznia 2019 r.) i Mały ZUS Plus (od lutego 2020 r.) należy zsumować. Zatem ubezpieczony, który rozpoczął korzystanie z ulgi Mały ZUS w styczniu 2019 r., następnie mógł korzystać z ulgi Mały ZUS Plus maksymalnie do grudnia 2021 r. Natomiast od stycznia 2022 r. powinien był zgłosić się do opłacania „pełnych składek”, tj. od podstawy wymiaru składek obliczanej zgodnie z art. 18 ust. 8 u.s.u.s. W oparciu o obowiązujące przepisy, w stosunku do tej grupy możliwe jest zbudowanie co najmniej dwóch odmiennych, pełnych, spójnych i logicznych interpretacji przepisów, od których zależy, na jakich zasadach będą mogli oni ponownie korzystać z „Małego ZUS plus”. Pierwsza zakłada, że badanie warunku „36/60” następuje raz w roku, w styczniu albo w innym pierwszym miesiącu prowadzenia działalności w danym roku (co uniemożliwia powrót do ulgi w trakcie roku kalendarzowego), a badanie to przebiega na pierwszy dzień tego miesiąca. W tym ujęciu osoby z przywołanej grupy mogłyby skorzystać ponownie z „Małego ZUS plus” od stycznia 2025 r. Druga interpretacja przewiduje z kolei, że przedsiębiorcy, którzy odczekali 24 miesiące karencji, powinni mieć możliwość powrotu do ulgi już od kolejnego miesiąca.

Ponadto istnieje potrzeba uregulowania w przepisach kwestii zwolnienia pracodawcy z winy dot. weryfikacji legalnego pobytu cudzoziemca. W chwili obecnej regulacje w nadmierny sposób obciążają pracodawców koniecznością weryfikacji statusu legalności pobytu w Polsce zagranicznego pracownika nie wskazując jednoznacznie, jaki powinien być zakres jego należytej staranności w tym zakresie. Obecne przepisy uznają zatrudnianie nielegalnych cudzoziemców za czyn zabroniony. Choć jest to oczywiście słuszne, nie wskazują one jednak, jak powinien zachować się pracodawca, by uwolnić się od tego zarzutu, tj. wykazać, że zachował w tym względzie należyłą staranność i podjął dostępne mu prawnie czynności, by ustalić, że dana osoba posiada odpowiedni status. Płynące ze strony środowiska pracodawców sygnały wskazują na problemy związane z praktyką stosowania przepisu. Dzisiaj, aby ustrzec się odpowiedzialności karnej związanej z powierzeniem nielegalnego wykonania pracy pracodawca powierzający pracę powinien oceniać: uprawnienia cudzoziemca do wykonywania pracy, prawidłowość wystawienia odpowiednich zezwoleń, podstawę pobytu, a także inne dokumenty i stany faktyczne, które mogą wynikać z odrębnych przepisów. Powierzający prace cudzoziemcom często nie dysponują odpowiednimi kompetencjami i innymi możliwościami, które pozwoliłyby im na gruntowną weryfikację stanów faktycznych i prawnych związanych z powierzeniem pracy cudzoziemcom. W efekcie, obowiązki wynikające z weryfikacji legalności powierzenia pracy postrzegane są jako nadmierne obciążenia administracyjne. Obecna konstrukcja art. 120 ust. 1 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy przewiduje odpowiedzialność zarówno za wykroczenie popełnione umyślnie, jak i nieumyślnie. Środowisko pracodawców sygnalizuje problem „arbitralnego przypisywania sprawstwa” pracodawcom przez organy kontroli w toku postępowań kontrolnych, co prowadzi do nadmiernego obciążenia pracodawców koniecznością weryfikacji statusu legalności pobytu w Polsce zagranicznego pracownika.

– Działalność rzemieślnicza.

Zasady funkcjonowania rzemiosła są obecnie uregulowane w ustawie z dnia 22 marca 1989 r. o rzemiośle, która ostatnią modyfikację przeszła 1 stycznia 2020 r. w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 31 lipca 2019 r. o zmianie

niektórych ustaw w celu ograniczenia obciążeń regulacyjnych. Wówczas na nowo określono m.in. zakres podmiotowy (definicję rzemieślnika) i zakres przedmiotowy (definicję rzemiosła) ustawy o rzemiośle.

Wprowadzone zmiany okazały się pozytywne dla rzemiosła. Jednak przyjęta definicja rzemieślnika *a priori* wykluczyła z działalności rzemieślniczej znaczną grupę podmiotów rzemieślniczych (np. niektóre spółki kapitałowe).

Z wniosków zgłaszanych przez przedstawicieli środowiska rzemieślniczego wynika, że przedsiębiorcy rzemieślnicy – zgodnie z zasadą wolności gospodarczej zawartą w art. 22 Konstytucji oraz wyrażoną w ustawie z dnia 6 marca 2018 r. – *Prawo przedsiębiorców* – powinni mieć prawo do prowadzenia działalności w dogodnej dla nich formie prawnej, ich zaś wyróżnikiem powinny pozostać kwalifikacje zawodowe w rzemiośle, nabyte na podstawie dowodów kwalifikacji zawodowych w rzemiośle.

Obecny kształt ustawy o rzemiośle nie pozwala na objęcie definicją rzemieślnika znacznej grupy przedsiębiorstw działających np. w formie spółki kapitałowej. Wynikiem tego jest wynikająca z przepisów ustawy – Prawo oświatowe konieczność kierowania przez te spółki uczniów nie w sposób tradycyjny na egzamin czeladniczy do izby rzemieślniczej, a do okręgowej komisji egzaminacyjnej na egzamin zawodowy. Natomiast w przypadku gdy pracodawca niebędący według obecnej definicji rzemieślnikiem, mimo kwalifikacji zawodowych w rzemiośle, prowadzenia działalności i kształcenia młodocianego pracownika w rzemiośle, skieruje go na egzamin czeladniczy do izby rzemieślniczej – wówczas nie otrzymuje dofinansowania kosztów kształcenia.

Z wniosków zgłaszanych przez przedstawicieli środowiska rzemieślniczego wynika ponadto, że nie ma uzasadnienia ograniczania wyboru formy prowadzenia działalności gospodarczej przez przedsiębiorców rzemieślników, której istotą jest prowadzenie działalności w zawodach zaliczanych do rzemiosła z wykorzystaniem kwalifikacji zawodowych w rzemiośle.

Obecna definicja rzemieślnika włącza, z mocy ustawy, do rzemiosła wszystkich, którzy prowadzą działalność gospodarczą jako mikro-, mały albo średni przedsiębiorca z wykorzystaniem kwalifikacji zawodowych w rzemiośle. Taki stan prawny odbiera obecnie przedsiębiorcom wolność wyboru co do statusu rzemieślnika i najlepszej ścieżki egzaminacyjnej dla młodocianych pracowników.

Ponadto przedsiębiorcy rzemieślnicy, którzy zatrudniają młodocianych pracowników w celu przygotowania zawodowego w rzemiośle, są obowiązani przynależeć do cechu albo izby rzemieślniczej. Prawny obowiązek zrzeszenia nie obejmuje tych przedsiębiorców, którzy takiego przygotowania zawodowego w rzemiośle nie prowadzą lub nie chcą prowadzić.

W świetle zasady wolności osobistej i wolności działalności gospodarczej uzasadnione jest przyjęcie rozwiązania na rzecz dobrowolnego wyboru statusu rzemieślnika przez przedsiębiorców, których zawodowo wykonywana działalność gospodarcza stanie się rzemiosłem w związku z wejściem w życie znowelizowanych przepisów.

Zakres przedmiotowy ustawy o rzemiośle, przesądzający o przynależności danej branży do rzemiosła, określa obecna ustawa poprzez wskazanie działów gospodarki, które rzemiosłem nie są (handel, hotelarstwo, transport, wolne zawody, usługi lecznicze i artystyczne), i wyklucza z rzemiosła np. usługi lecznicze optyków okularowych i protetyków słuchu. Środowisko rzemieślnicze oczekuje rozszerzenia definicji rzemiosła o te usługi. Zawody optyka okularowego oraz protetyka słuchu są zawodami rzemieślniczymi. W obu zawodach prowadzona jest zarówno szkolna, jak i praktyczna nauka zawodu oraz przeprowadzane są egzaminy czeladnicze i mistrzowskie.

Dodatkowo, zgodnie z obecnymi przepisami dofinansowanie kosztów kształcenia młodocianego pracownika (art. 122 Prawa oświatowego) odbywa się tylko w przypadku zdania przez młodocianego egzaminu zawodowego bądź czeladniczego, na co pracodawca nie ma bezpośredniego wpływu. Dodatkowo kwota dofinansowania ulega waloryzacji tylko w przypadku, gdy wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych wzrasta o co najmniej 5% rok do roku. Rozwiązanie to nie uwzględnia natomiast sytuacji, gdy wskaźnik ten przekracza wartość 5% (całościowo) w okresie kilku lat.

- *Problem braku możliwości prowadzenia wspólnych rachunków bankowych dla funduszy inwestycyjnych zarządzanych przez jedno towarzystwo funduszy inwestycyjnych (TFI).*

W przepisach ustawy Prawo bankowe w art. 51 przewidziana jest możliwość prowadzenia przez banki rachunków wspólnych, poza rachunkami rodzinnymi, dla kilku osób fizycznych, kilku jednostek samorządu terytorialnego, stron umowy o współpracy w rozumieniu ustawy Prawo geologiczne i górnicze albo kilku dobrowolnych funduszy

emerytalnych będących funduszami zdefiniowanej daty w rozumieniu ustawy o pracowniczych planach kapitałowych zarządzanymi przez jedno powszechne towarzystwo emerytalne.

Przepis ten pomija funkcjonowanie w obrocie funduszy inwestycyjnych, które analogicznie jak dobrowolne fundusze emerytalne posiadają osobowość prawną oraz występują sytuacje gdy jedno TFI zarządza kilkoma funduszami inwestycyjnymi. Tymczasem możliwość prowadzenia rachunku wspólnego dla kilku funduszy inwestycyjnych jest niezbędna w przypadku oferowania przez TFI/fundusze produktów oszczędnościowych, w tym produktów emerytalnych, w ramach pracowniczych programów emerytalnych (ustawa o pracowniczych programach emerytalnych) oraz w ramach pozaustawowych programów oszczędnościowych opartych na ofercie produktowej TFI/funduszy.

Problem braku możliwości prowadzenia przez banki na rzecz funduszy inwestycyjnych utrudnia oferowanie oraz obsługę przez te TFI/fundusze programów oszczędnościowych o charakterze ustawowym i pozaustawowym. Problem ten polega na tym, że w takich okolicznościach fundusze zobowiązane są do prowadzenia w ramach jednego produktu finansowego wielu rachunków bankowych, jeżeli produkt jest oferowany przez więcej niż jeden fundusz. Tymczasem celem zapewnienia klientom możliwości dywersyfikacji wpłacanych środków (np. dywersyfikacja geograficzna, sektorowa, wg klas aktywów) produkty finansowe oferowane są z reguły łącznie przez wiele funduszy. Wówczas brak możliwości dokonywania wpłat na jeden, wspólny rachunek bankowy stanowią znaczącą uciążliwość dla klientów TFI/funduszy lub podmiotów dokonujących wpłat na rzecz klientów, np. pracodawców w przypadku programów emerytalnych, jak również dla TFI oraz depozytariuszy funduszy, które to podmioty zobowiązane są od strony operacyjnej do zarządzania zwiększoną liczbą rachunków bankowych prowadzonych oddzielnie dla każdego funduszu.

Możliwość prowadzenia rachunku wspólnego dla funduszy inwestycyjnych zarządzanych przez to samo towarzystwo funduszy inwestycyjnych pozwoli na zapewnienie bezpieczeństwa środków przechowywanych na tym rachunku. Środki przechowywane na rachunkach funduszy inwestycyjnych nie wchodzi w skład masy upadłościowej TFI ani depozytariusza i nie mogą być objęte postępowaniem układowym.

– *Forma zawierania umowy leasingu.*

Obowiązujące przepisy zawierają wymóg zawarcia umowy leasingu w formie pisemnej ad solemnitatem. Skutkiem niezachowania formy pisemnej jest bezwzględna nieważność umowy leasingu. Leasing jest obok kredytu kluczowym instrumentem finansującym inwestycje polskich przedsiębiorców. Zastrzeżenie formy pisemnej pod rygorem nieważności przewidzianej dla umowy leasingu znacząco wydłuża i utrudnia proces zawierania umów lub wprowadzania do nich zmian.

– *Problemy związane z wymianą informacji w sektorze finansowym.*

Informacja na temat wartości zobowiązań finansowych przedsiębiorców wynikających z umów leasingowych i faktoringowych znajduje się poza dostępem dla banków i innych instytucji finansowych oceniających zdolność kredytową klienta. Jednocześnie firmy leasingowe i faktoringowe nie mogą korzystać z danych zgromadzonych w instytucji, o której mowa w art. 105 ust. 4 – Prawo bankowe.

– *Brak przesądzenia w przepisach, czy pojazdy do celów badawczych realizowanych przez firmy badawcze są wyłączone spod akcyzy.*

Obecne przepisy ustawy o podatku akcyzowym wymagają doprecyzowania w odniesieniu do pojazdów wykorzystywanych do badań i jazd testowych. Podmioty posiadające status centrum badawczo-rozwojowego, które jedynie testują pojazdy, ze względu na niejednorodną interpretację przepisów, zmuszone są do uiszczenia podatku akcyzowego od każdego pojazdu testowego. W związku z tym koszty, jakie muszą ponieść firmy, ograniczają prowadzenie działalności badawczo-rozwojowej w Polsce w zakresie badania samochodów osobowych. Dlatego konieczne jest przesądzenie, że samochody osobowe wykorzystywane do celów badawczych w prowadzonej działalności badawczo-rozwojowej są zwolnione z akcyzy.

– *Brak jednoznacznego przesądzenia w przepisach prawa, że weksel może mieć formę zdematerializowaną (weksel w formie elektronicznej).*

Weksel jest narzędziem prawnym powszechnie wykorzystywanym w obrocie prawnym, w szczególności w obrocie, w którym uczestniczą przedsiębiorcy. Wraz z wystawieniem weksla strony dokonują także innych czynności prawnych, które w dobie e-gospodarki, mają już formę elektroniczną. Prawo wekslowe nie zastrzega dla weksla konkretnej formy. Brakuje jednak jednoznacznego przesądzenia w przepisach prawa, że weksel może mieć postać zdematerializowaną

i brakuje wymogów prawnych w zakresie określenia technologii wytworzenia elektronicznego weksla zapewniającej wiarygodność weksla w zakresie jego wystawcy, zbywcy, nabywcy i innych osób dokonujących czynności związanych z wekslem, a także bezpieczeństwo w obrocie gospodarczym.

- *Występowanie nieuzasadnionych ograniczeń w zakresie ulgi B+R.*

Obecnie, aby ekspertyzy, opinie, usługi doradcze i usługi równorzędne a także nabycie wyników prowadzonych badań naukowych mogły być uznane za koszty kwalifikowane, muszą być one świadczone lub wykonywane albo nabyte od jednostek naukowych. Jednak skuteczna realizacja prac badawczo-rozwojowych wymaga uzyskania ekspertyz, opinii czy usług doradczych od podmiotów zewnętrznych. W praktyce często zdarza się, że ekspertyzy, opinie czy usługi doradcze świadczone są przez wyspecjalizowane podmioty, które nie posiadają statusu jednostki naukowej a współpraca z jednostkami naukowymi nie zawsze w praktyce jest możliwa i uzasadniona np. ze względu na poziom doświadczenia jaki prezentują poszczególni partnerzy. W związku z tym wskazane jest usunięcie wymogu, aby wyżej wymienione usługi, były świadczone przez jednostki naukowe.

Ponadto, obecnie brak jest możliwości zaliczania do kosztów kwalifikowanych kosztów przeglądów, konserwacji, kalibracji aparatury wykorzystywanej do prowadzenia działalności B+R oraz kosztów specjalistycznego transportu towarów wykorzystywanych na potrzeby B+R – pod warunkiem, że nie wynika to z umowy zawartej z podmiotem powiązaniem z podatnikiem.

- *Przesadnie częste w ostatnich latach zmiany rozporządzenia o obowiązku rejestrowania sprzedaży przy użyciu kas fiskalnych, co negatywnie wpływa na pewność zasad prowadzenia działalności gospodarczej przez przedsiębiorców.*

Obecnie rozporządzenia wydawane na podstawie art. 111 ust. 8 VAT w sprawie zwolnień z obowiązku prowadzenia ewidencji sprzedaży przy zastosowaniu kas rejestrujących wydawane są co do zasady na rok co może powodować brak stabilności, przewidywalności i niepewność obrotu gospodarczego ze względu na zmieniające się uwarunkowania gospodarcze. Każde nowe, wydawane co roku, rozporządzenie w sprawie zwolnień z obowiązku prowadzenia ewidencji sprzedaży przy zastosowaniu kas rejestrujących oznacza konieczność weryfikacji czy zwolnienia wciąż mają zastosowanie. Podatnicy uzyskują potwierdzenie możliwości dalszego stosowania zwolnień dopiero przed samym zakończeniem roku, tj. w listopadzie lub grudniu w związku z terminem wydawania ww. rozporządzenia, co w przypadku ewentualnego ograniczenia zakresu zwolnień, pozostawia bardzo ograniczony czas na dostosowanie do nowych regulacji.

- *Brak regulacji prawnych odnoszących się do zasad procesowych uczestnictwa Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców w postępowaniach przed sądami powszechnymi i Sądem Najwyższym, w ramach których Rzecznik realizuje swoje ustawowe zadania.*

W praktyce funkcjonowania Rzecznika MŚP zarysowały się istotne problemy interpretacyjne dotyczące art. 398¹⁸ ustawy kodeks postępowania cywilnego skutkujące powstaniem istotnej bariery przy wykonywaniu przez Rzecznika jego ustawowych uprawnień. Podobna sytuacja ma miejsce w przypadku art. 96 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

- *Brak możliwości przesyłania, przez notariuszy – na wniosek podmiotu biorącego udział w danym akcie notarialnym, będącego osobą fizyczną – wypisu tego aktu właściwemu miejscowo organowi podatkowemu właściwemu w sprawach podatku od nieruchomości.*

Obecnie osoba fizyczna, która bierze udział w danym akcie notarialnym, sama musi dopełnić formalności w zakresie procedury podatkowej. Brak jest przepisu, aby formalności związane z przesłaniem wypisu aktu notarialnego, przewidującego w treści przeniesienie własności nieruchomości, przesyłał notariusz właściwemu miejscowo organowi podatkowemu na wniosek osoby fizycznej. Możliwość występowania przez osobę fizyczną z takim wnioskiem do notariusza – jako podmiotu profesjonalnego, bardziej biegłego w takich sprawach niż osoba fizyczna – wpłynęłaby pozytywnie na prawidłowość wypełniania tego obowiązku wobec organów podatkowych.

- *Brak precyzyjnych regulacji wskazujących, że Prezes UOKiK przy ustalaniu wysokości administracyjnej kary pieniężnej w ramach prowadzonego postępowania w sprawie nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych - w ramach okoliczności naruszenia wykazanych przez stronę - bierze również pod uwagę, czy strona postępowania sama nie była „ofiara zatorów”.*

Przepisy ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych, które ustanawiają sankcje za nieprawidłowe praktyki płatnicze nie zawierają jednoznacznych przesłanek, w których Prezes UOKiK może odstąpić od nałożenia kary w sytuacji, gdy przedsiębiorca pośredniczący w obrocie towarami nie reguluje swoich należności z tego względu, że sam nie otrzymał zapłaty. Co prawda, obecnie Prezes UOKiK, nawet mimo stwierdzenia nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych, nie ma obowiązku nakładania administracyjnej kary pieniężnej, a w przypadku stwierdzenia zasadności jej nałożenia – po rozważeniu całokształtu okoliczności sprawy, może znacznie obniżyć nakładaną administracyjną karę pieniężną. Niemniej jednak, potrzebne jest doprecyzowanie w przepisach ustawy antyzatorowej bycia „ofiara” wcześniejszego zatoru jako przesłanki miarkowania kary za opóźnienie w transakcjach handlowych, co zminimalizuje ryzyko pogarszania sytuacji przedsiębiorców, którzy wskutek praktyk swoich kontrahentów i tak już ponoszą poważne koszty. Obecnie, przedsiębiorcy są zdani na uznaniowość Prezesa UOKiK w ocenie okoliczności, o których mowa w art. 13v ust. 2b co skutkuje niepewnością przedsiębiorcy, co do jego sytuacji prawnej.

– *Brak określenia czasu dla konsumenta na zgłoszenie niezgodności towaru z umową.*

Obecne przepisy nie zawierają maksymalnego czasu dla konsumenta na zgłoszenie niezgodności towaru z umową, co może przedłużać okres niepewności przedsiębiorcy będącego stroną transakcji co do konsekwencji prawnych.

3. Zasady i sposób stanowienia prawa gospodarczego:

Przedsiębiorcy i organizacje pracodawców postulują, aby system prawny był zmieniany w sposób transparentny, przewidywalny i oparty o szeroki dialog społeczny, adekwatny do zakresu podmiotów zainteresowanych regulacją. Brak dostatecznej pewności prawnej oraz warunkowanego nią bezpieczeństwa prawnego negatywnie oddziałuje na decyzje inwestycyjne i biznesowe przedsiębiorców. 6 marca 2024 r. sejmowa Komisja Gospodarki i Rozwoju, po debacie o perspektywach polskiej przedsiębiorczości, przyjęła dezyderat potwierdzający potrzebę zmian w systemie stanowienia prawa dotyczącego przedsiębiorców i pracodawców. Wskazuje on na potrzebę zmian w rządowym procesie legislacyjnym w zakresie okresu konsultacji z interesariuszami, monitorowania skutków wdrożonych przepisów wpływających na prowadzenie działalności gospodarczej i wydłużenia okresu *vacatio legis* w przypadku projektów pogarszających warunki funkcjonowania przedsiębiorców.

Funkcjonują już pewne uregulowania w zakresie monitorowania skutków obowiązującego prawa gospodarczego, w szczególności art. 70 Prawa przedsiębiorców, który obliguje członków Rady Ministrów do prowadzenia bieżącego przeglądu prawa funkcjonowania aktów normatywnych określających zasady podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej. Doświadczenia płynące z obowiązywania tych przepisów uzasadniają potrzebę ich nowelizacji. W pierwszej kolejności brak jest precyzyjnego standardu informacji, jaką należy przekazać Radzie Ministrów w wyniku dokonania przeglądu. Stosowany w dotychczasowej praktyce formularz informacji przekazywany był ministrom jako narzędzie pomocnicze, jednak niemające formalnego znaczenia na gruncie obowiązujących przepisów. W efekcie informacje pozyskiwane od ministrów miały różny poziom szczegółowości, co nie pozwalało na analizę działań podejmowanych na gruncie legislacyjnym oraz pozalegisłacyjnym w dziedzinie prawa gospodarczego. Obowiązujące przepisy nie przesądzają również o tym, w jaki sposób informacje na temat działań podejmowanych w wyniku przeglądu mają być wykorzystane po ich przedłożeniu Radzie Ministrów i w jaki sposób zaangażować przedstawicieli przedsiębiorców w ten proces. Ponadto, w wyniku analizy rządowego procesu legislacyjnego związanego z tworzeniem prawa gospodarczego dostrzeżono m.in. problem braku narzędzi normatywnych promowania badań postlegislacyjnych (ewaluacja, ocena wpływu regulacji, OSR *ex post*) oraz jednolitych zasad przeprowadzania takich badań.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Celem projektowanej ustawy jest wprowadzenie uproszczeń odnoszących się do etapu rozpoczynania działalności przez przedsiębiorcę oraz rozwoju jego przedsiębiorstwa w kolejnych latach. Nowelizacja obejmie też przepisy dot. zasad stanowienia prawa gospodarczego i oceny jego funkcjonowania. W związku z tym, że przyczyną zidentyfikowanych i opisanych problemów są konkretne przepisy prawne, które nakładają wymogi regulacyjne na obywateli i firmy, realizacja celu poprzez działania pozalegisłacyjne w tym zakresie nie jest możliwa. Przeprowadzenie osobnej nowelizacji każdego z aktów prawnych, w których zidentyfikowano problemy, wydaje się działaniem nadmiarowym. Z uwagi na liczbę takich oraz mając na względzie ekonomikę procesu legislacyjnego rekomendowanym rozwiązaniem jest ograniczenie wymogów regulacyjnych w drodze jednej ustawy o charakterze przekrojowym.

Celem proponowanych w projekcie rozwiązań jest zmniejszenie liczby zbędnych i nadmiernych wymogów regulacyjnych, co wygeneruje oszczędności czasowe i kosztowe po stronie obywateli i przedsiębiorców. Rezultatem będą szybsze i sprawniejsze procedury administracyjne, co przełoży się również na efektywność pracy administracji publicznej. Przewiduje się, że podjęte działania będą stanowić pozytywny impuls dla przedsiębiorców oraz obywateli, istotnie wpływając na jakość życia i poprawę warunków do podejmowania i wykonywania działalności gospodarczej.

Biorąc powyższe pod uwagę, w projekcie przewidziane zostały przepisy zgrupowane w ramach komponentów:

- Ułatwienia przy podejmowaniu pierwszych kroków w biznesie;
- Prostsze zasady wykonywania działalności gospodarczej;
- Prawo gospodarcze przyjazne przedsiębiorcom.

- **Ułatwienia przy podejmowaniu pierwszych kroków w biznesie, w szczególności:**
- Ułatwienia w prowadzeniu działalności nierejestrowej:
- *Jednoznaczne rozstrzygnięcie w przepisach, że działalność nierejestrową mogą prowadzić tylko ci cudzoziemcy, którzy posiadają uprawnienia do prowadzenia „regularnej” działalności gospodarczej (zob. ustawa o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium RP oraz ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa).*
- *Jednoznaczne rozstrzygnięcie w przepisach, że – co do zasady – osoby wykonujące działalność nierejestrową powinny posługiwać się numerem PESEL w obrocie gospodarczym.*
- *Uregulowanie kwestii oskładkowania umów cywilnoprawnych zawieranych w ramach działalności nierejestrowej poprzez wyłączenie takich umów spod tytułu ubezpieczeniowego, o ile są zawierane w ramach tej działalności.*

Efektom powyższych zmian będzie wyeliminowanie najistotniejszych wątpliwości praktycznych funkcjonowania instytucji działalności nierejestrowej (z korzyścią zarówno dla obywateli, jak i dla organów) oraz dalsze zachęcanie do angażowania się w tę formę drobnej działalności zarobkowej.

- **Prostsze zasady wykonywania działalności gospodarczej, w szczególności:**
- „Zielona polityka”:
- *Zmiana definicji małej i mikroinstalacji (nieobligatoryjne podłączenie ich do sieci) w ustawie o odnawialnych źródłach energii.*

Do definicji mikroinstalacji i małej instalacji, zamieszczonych w art. 2 pkt 19 i 18 ustawy o odnawialnych źródłach energii po fragmentach stanowiących o warunkach dotyczących przyłączenia do sieci („przyłączoną do sieci elektroenergetycznej o napięciu znamionowym niższym niż 110 kV” oraz „przyłączoną do sieci elektroenergetycznej o napięciu znamionowym niższym niż 110 kV”) należy dodać zastrzeżenia w postaci „— jeżeli mikroinstalacja/mała instalacja jest przyłączona do sieci elektroenergetycznej”. Umożliwi to zastosowanie tych definicji również do instalacji wyspowych, które mogą być wykorzystywane przez prosumentów i przedsiębiorców. Tym samym, podmioty te będą mogły skorzystać z programów dofinansowania, które posługują się tymi definicjami.

- *Traktowanie części budowlanych elektrowni wiatrowych tak samo jak części budowlanych anten oraz reklam (ustawa – Prawo budowlane).*

Zaproponowano rozszerzenie katalogu inwestycji zwolnionych z pozwolenia na budowę, ale wymagających zgłoszenia, o części budowlane wolno stojącej tzw. małej elektrowni wiatrowej, której całkowita wysokość jest większa niż 3 m i nie większa niż 12 m oraz której moc nie przekracza mocy mikroinstalacji, a odległość jej usytuowania od granic działki jest nie mniejsza niż jej całkowita wysokość. Jednocześnie takie inwestycje na etapie zgłoszenia będą wymagały sporządzenia planu sytuacyjnego i projektu architektoniczno-budowlanego, a na etapie rozpoczęcia robót budowlanych konieczne będzie sporządzenie projektu technicznego i zapewnienie udziału kierownika budowy. Będą podlegały również obowiązkowi powykonawczej inwentaryzacji geodezyjnej. Natomiast obiekty małej elektrowni wiatrowej o wysokości do 3 m, będą zwolnione zarówno z pozwolenia na budowę jak i zgłoszenia.

Propozycje mają na celu upraszczanie i przyspieszanie procesu inwestycyjno-budowlanego dla ww. obiektów oraz zmniejszania obciążeń dla inwestorów, a tym samym mają zachęcić inwestorów do budowy takich inwestycji co jest szczególnie istotne w kontekście przechodzenia na gospodarkę niskoemisyjną i rozwój odnawialnych źródeł energii. Wprowadzenie proponowanego zapisu wskazującego, że odległość usytuowania wolno stojącej elektrowni wiatrowej od granic działki będzie nie mniejsza niż jej całkowita wysokość ma na celu ograniczenie możliwości oddziaływania na nieruchomości sąsiednie.

- *Brak konieczności przedkładania w urzędzie dokumentu prokury lub pełnomocnictwa, jeżeli umocowanie da się wykazać w oparciu o dostępne publicznie rejestry.*

Projekt przewiduje rozciągnięcie rozwiązań przewidzianych w art. 41 ustawy o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy także na prokurentów i pełnomocników, których umocowanie zostało wykazane w publicznie dostępnych oficjalnych rejestrach.

- *Bardziej przystępne reguły kontroli działalności gospodarczej:*
- *Skrócenie maksymalnego czasu kontroli mikroprzedsiębiorców (z 12 do 6 dni) w Prawie przedsiębiorców.*
- *Dostosowanie częstotliwości przeprowadzania kontroli działalności gospodarczej do zidentyfikowanego stopnia ryzyka związanego z wykonywaną przez przedsiębiorcę działalnością – im mniejsza kategoria ryzyka, tym mniejsza liczba kontroli.*

Określenie trzech kategorii ryzyka naruszenia prawa w ramach wykonywania działalności gospodarczej: niskie, średnie i wysokie. Obowiązek przyporządkowania przez organ kontroli poszczególnych kontrolowanych przedsiębiorców do jednej z trzech kategorii ryzyka. Wprowadzenie maksymalnej częstotliwości kontroli dla każdej z trzech kategorii ryzyka (ryzyko wysokie – nie częściej niż raz na dwa lata, ryzyko średnie – nie częściej niż raz na trzy lata, ryzyko niskie – nie częściej niż raz na pięć lat). Kontrolowany przedsiębiorca zostanie poinformowany o przypisanej mu kategorii ryzyka najpóźniej w momencie rozpoczęcia kontroli. Jeśli organ kontroli przekroczy określony dla danej kategorii ryzyka limit liczby kontroli w danym okresie, przedsiębiorca będzie mógł wnieść sprzeciw wobec podjęcia przez organ kontroli z naruszeniem limitu.

- *Wprowadzenie obowiązku doręczenia przedsiębiorcy przed wszczęciem kontroli wstępnej listy informacji i dokumentów, których udostępnienia w toku kontroli oczekuje od kontrolowanego przedsiębiorcy organ kontroli.*

Rozwiązanie to będzie miało na celu odpowiednie przygotowanie i usprawnienie procesu przeprowadzenia kontroli, zarówno dla inspekcji, jak i samego kontrolowanego. Jeśli jednak w trakcie kontroli okaże się, że niezbędne są także inne informacje i dokumenty, to nie będzie to uznawane za naruszenie przez organ przepisów o kontroli działalności gospodarczej.

- *Wprowadzenie obowiązku publikowania przez organy kontroli okresowych planów kontroli oraz wyników okresowych analiz prawdopodobieństwa naruszenia prawa, obejmujących identyfikację obszarów podmiotowych i przedmiotowych, w których ryzyko naruszenia przepisów jest największe.*

W związku z przyjęciem zaproponowanego rozwiązania podmioty kontrolowane będą mogły zbadać realizację przez organ obowiązku planowania kontroli i przeprowadzania analiz. Przedsiębiorcy będą wiedzieli, że organ kontroli rzeczywiście realizuje obowiązek przygotowania analizy i planu kontroli, kieruje się obiektywnymi przesłankami (np. większym ryzykiem naruszenia obowiązków) i jest bezstronny, a także będą mogli poznać logikę, którą kieruje się organ kontroli, liczbę kontroli przeprowadzonych u podmiotów w danym sektorze mających określone obroty czy liczbę pracowników (np. 80 dużych firm budowlanych w 2022 r.). Należy przy tym zastrzec, że publikacja wyników będzie miała przede wszystkim charakter poglądowy i orientacyjny (z uwzględnieniem tajemnic prawnie chronionych), nie stanowiąc podstawy do kwestionowania konkretnych czynności organów.

- *Dopuszczenie wniesienia sprzeciwu wobec czynności kontrolnych, niewstrzymującego czynności kontrolnych, w przypadku, gdy organ przeprowadzając kontrolę w sposób nieuprawniony powołuje się na wyłączenia ograniczeń kontroli działalności gospodarczej.*

Propozycja umożliwi np. wydanie postanowienia o odstąpieniu od czynności kontrolnych, gdy kontrola trwa zbyt długo lub nie ma w rzeczywistości na celu przeciwdziałania popełnieniu czynu zabronionego.

- *Wprowadzenie rozwiązań uniemożliwiających wszczynanie de facto fikcyjnych postępowań w sprawie*

o przestępstwo skarbowe lub wykroczenie skarbowe jedynie dla celu zawieszenia biegu terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego.

- *Poprawa relacji między administracją publiczną a przedsiębiorcami oraz usprawnienie pracy urzędów:*
- *Wprowadzenie możliwości umarzania należności z tytułu kar administracyjnych i zaległych kar administracyjnych z urzędu.*

Proponowane rozwiązanie umożliwi wyeliminowanie administracyjnych kar pieniężnych, w stosunku do których zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że egzekucja administracyjna będzie bezskuteczna z powodu braku majątku lub źródła dochodu zobowiązanego, z których jest możliwe wyegzekwowanie środków pieniężnych przewyższających koszty dochodzenia oraz koszty egzekucyjne.

- *Wdrożenie na szerszą skalę tzw. wezwań miękkich (wzorowanych na art. 49a ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów).*
- *Podjęcie kolejnych kroków zmierzających do deregulacji stosowania pieczętek/pieczęci poprzez doprecyzowanie Prawa przedsiębiorców.*

Zmiana będzie polegała na dodaniu przepisu, który wskazuje, że brak pieczętki nie stanowi braku formalnego pisma lub wniosku ani nie jest powodem, aby stwierdzić, że są one niekompletne. Jednocześnie proponuje się wyjątek od tej zasady, jeżeli przepisy odrębne nakazują stosowanie pieczętki. Oznacza to, że organ administracji nie może wymagać i żądać od przedsiębiorcy posługiwania się pieczętką, chyba że istnieje szczególny przepis prawa powszechnie obowiązującego, który wprowadza taki wymóg w konkretnej sprawie.

- *Wprowadzenie możliwości wydawania przez organy tzw. decyzji hybrydowych.*

W przypadku, gdy decyzja administracyjna wydana w postaci papierowej ma zawierać wiele załączników, to, za zgodą strony, te ostatnie będą mogły być jej przekazane na trwałym nośniku informacji.

- *Odejście od zasady dwuinstancyjności na rzecz jednoinstancyjności w kilku kolejnych postępowaniach administracyjnych prowadzonych na podstawie przepisów m.in.:*
 - art. 82 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych,
 - art. 31, art. 33, art. 38, art. 58, art. 109, art. 110 oraz art. 117 ustawy o kierujących pojazdami,
 - art. 186b, art. 186c, art. 186d, art. 186e ustawy – Prawo lotnicze,
 - art. 9a ustawy o wyrobie napojów spirytusowych oraz o rejestracji i ochronie oznaczeń geograficznych napojów spirytusowych,
 - art. 7c ustawy o wyrobie alkoholu etylowego oraz wytwarzaniu wyrobów tytoniowych,
 - art. 16o ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentystry,
 - art. 2 ustawy o dokonywaniu w księgach wieczystych wpisów na rzecz Skarbu Państwa w oparciu o międzynarodowe umowy o uregulowaniu roszczeń finansowych.
- *Ujednoczenie niektórych rozwiązań w zakresie doręczeń pomiędzy KPA i Ordynacją podatkową (fikcja doręczeń osobom prawnym i jednostkom organizacyjnym niemającym osobowości prawnej).*
- *Wprowadzenie do ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi regulacji umożliwiającej wniesienie skargi do wojewódzkiego sądu administracyjnego bez składania wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy także w odniesieniu do postanowień.*
- *Wprowadzenie przepisu określającego termin, po upływie którego postępowanie zawieszono z urzędu w oparciu o podstawy wymienione w art. 97 § 1 KPA, ulegałoby umorzeniu, w sytuacji, gdy zaistniałe przeszkody do kontynuowania postępowania nie zostaną w tym terminie usunięte, a wszystkie strony nie są zainteresowane prowadzeniem postępowania.*
- *Wprowadzenie instrumentu, którego celem jest podkreślenie stanowczego obowiązku organu I instancji zastosowania się do treści decyzji organu odwoławczego.*
- *Wydłużenie terminu na wydanie decyzji w trybie autokontroli decyzji administracyjnych (co do zasady organ I instancji powinien przekazać akta sprawy niezwłocznie jednak nie później niż w terminie 14 dni).*

- Wprowadzenie zmian w zakresie ustawy – Prawo zamówień publicznych:
- *Uporządkowanie kwestii wyłączenia stosowania w odniesieniu do zamówień, których przedmiotem są pożyczki lub kredyty.*
- *Wprowadzenie zmiany w art. 580 ust. 2 ustawy – Prawo zamówień publicznych mającej na celu dostosowanie do obecnego brzmienia art. 165 § 2 Kodeksu postępowania cywilnego.*

Proponowana zmiana art. 580 ust. 2 zdanie drugie ustawy – Prawo zamówień publicznych (regulującego sposób wnoszenia skargi do sądu na orzeczenie Krajowej Izby Odwoławczej oraz na postanowienie Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej) ma na celu dostosowanie do brzmienia art. 165 § 2 Kodeksu postępowania cywilnego. Z dniem 1 lipca 2023 r. weszła w życie nowa treść art. 165 § 2 K.p.c. w związku z uchwaleniem ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw. Przepis art. 165 § 2 K.p.c. zarówno w obecnym, jak i zmienionym brzmieniu uwzględnia wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (czwarta izba) z dnia 27 marca 2019 r. w sprawie C-545/17 Mariusz Pawlak przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

- *Wprowadzenie elektroniczacji rozpraw przed KIO.*

Proponowane rozwiązanie zakłada zmianę w ustawie – Prawo zamówień publicznych polegającą na umożliwieniu prowadzenia rozpraw przed Krajową Izbą Odwoławczą w formie online, tzn. przy użyciu urządzeń technicznych umożliwiających przeprowadzenie posiedzeń na odległość z jednoczesnym bezpośrednim przekazem obrazu i dźwięku.

Interwencja legislacyjna będzie polegała na wprowadzeniu podstawy prawnej dla zdalnej formy posiedzeń oraz przewidzeniu przesłanek umożliwiających w określonych przypadkach podjęcie decyzji o prowadzeniu rozpraw stacjonarnie. Dokonane zostaną także punktowe zmiany dotyczące prowadzenia postępowania odwoławczego przed Krajową Izbą Odwoławczą, a więc przede wszystkim w Dziale IX ustawy, mające na celu zachowanie efektywności i szybkości postępowania w warunkach odbywania ich zdalnie. Zmiany obejmą również akty niższego rzędu, tj. rozporządzenia przewidziane w ustawie.

Zmianom legislacyjnym towarzyszyć będą również zmiany organizacyjne i technologiczne po stronie Krajowej Izby Odwoławczej oraz Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych, który zgodnie z art. 469 pkt 14 ustawy – Prawo zamówień publicznych zapewnia funkcjonowanie systemu środków ochrony prawnej w zakresie postępowania odwoławczego.

- Zmiany w zakresie systemu ubezpieczeń społecznych oraz zatrudniania cudzoziemców.
- *Doprecyzowanie reguł dot. liczenia karencji odnoszącej się do możliwości ponownego skorzystania z tzw. „Małego ZUS Plus”.*

Wprowadzenie przepisu doprecyzującego, że przedsiębiorcy, którzy rozpoczęli korzystanie z ulgi Mały ZUS i którzy wykorzystali przysługujące im 36 miesięcy, a następnie opłacali pełne składki (24 miesiące) powinni mieć możliwość ponownego zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych z kodem ubezpieczenia właściwym dla Małego ZUS-u Plus, od razu po upływie okresu karencji.

- *Określenie w przepisach, że czyn zabroniony polegający na nielegalnym zatrudnieniu cudzoziemca można popełnić tylko umyślnie.*

Propozycja modyfikacji art. 120 ust. 1 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy w celu ograniczenia zakresu odpowiedzialności za powierzenie cudzoziemcowi nielegalnego wykonywania pracy. Zmiana konstrukcji przepisu karnego w taki sposób, by penalizacją było objęte jedynie umyślne popełnienie wskazanego wykroczenia.

- Inne zmiany:
- *Działalność rzemieślnicza.*

Zmiany zachodzące w otoczeniu gospodarczym i środowisku rzemieślniczym oraz dotychczasowa praktyka stosowania ustawy o rzemiośle wymuszają potrzebę nowelizacji jej przepisów i dostosowania do obecnych realiów społeczno-gospodarczych, poprzez:

1. Przyjęcie rozszerzonej definicji rzemieślnika

Projekt nowelizacji rozszerza definicję rzemiosła i rzemieślnika poprzez rozszerzenie katalogu prawnie dopuszczalnej

formy prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie rzemiosła.

Nowa definicja rzemieślnika obejmie dodatkowo spółki kapitałowe (inne niż jednoosobowe spółki kapitałowe powstałe w wyniku przekształcenia przedsiębiorcy będącego osobą fizyczną wykonującego we własnym imieniu działalność gospodarczą z wykorzystaniem zawodowych kwalifikacji i pracy własnej).

Ponadto w odniesieniu do spółki komandytowej i komandytowo-akcyjnej proponuje się odejście od wymogu, aby współnikami takiej spółki mogły być wyłącznie osoby fizyczne.

Takie rozszerzenie definicji rzemiosła i rzemieślnika umożliwi przedsiębiorcom rzemieślnikom szeroki wybór prawnie dopuszczalnej formy prowadzenia działalności gospodarczej.

Kolejną zmianą oczekiwaną przez środowisko rzemieślnicze jest odejście od wymogu, aby co do zasady wszyscy współnicy spółek handlowych musieli posiadać kwalifikacje zawodowe w rzemiośle, a do tego wyłącznie potwierdzone dowodami kwalifikacji zawodowych w rzemiośle w postaci dyplomu mistrza, świadectwa czeladniczego lub robotnika wykwalifikowanego w zawodzie odpowiadającym danemu rodzajowi rzemiosła. Wychodząc naprzeciw temu oczekiwaniu proponuje się odejście od wymogu dotyczącego wykorzystywania w ramach działalności gospodarczej spółek kwalifikacji zawodowych w rzemiośle i pracy własnej wszystkich współników/akcjonariuszy na rzecz kryterium, aby kwalifikacje zawodowe w rzemiośle posiadał co najmniej jeden współnik/akcjonariusz spółki.

Ponadto proponuje się zniesienie ograniczenia zawartego w art. 2 ust. 1 nowelizowanej ustawy, różnicującego wymogi dotyczące posiadania i wykorzystywania odpowiednich kwalifikacji rzemieślniczych w zależności od formy prowadzonej działalności gospodarczej oraz stosunków między współnikami. W ramach nowelizacji proponuje się, aby bez względu na formę prowadzonej działalności oraz niezależnie od stosunków między współnikami rzemiosło mogło być wykonywane przez przedsiębiorcę legitymującego się dowolnym dowodem kwalifikacji zawodowych w rzemiośle, wymienionym w art. 3 ust. 1 nowelizowanej ustawy. Ustawodawca nie znajduje bowiem uzasadnienia dla dalszego utrzymywania ograniczenia, zgodnie z którym w przypadku spółek handlowych rzemieślnikiem może być wyłącznie osoba, która legitymuje się dowodami kwalifikacji rzemieślniczych, wydanymi przez izby rzemieślnicze przeprowadzające egzaminy czeladnicze i egzaminy mistrzowskie.

Zgodnie z obowiązującymi regulacjami, przedsiębiorca spełniający wszystkie wymogi określone w art. 2 ust. 1, 4 i 6 oraz art. 3 ust. 1 nowelizowanej ustawy, z mocy ustawy jest rzemieślnikiem.

W świetle zasady wolności osobistej i wolności działalności gospodarczej uzasadnione jest przyjęcie rozwiązania na rzecz dobrowolnego wyboru przez przedsiębiorców prowadzących działalność rzemieślniczą statusu rzemieślnika poprzez uzyskanie członkostwa w cechu albo izbie rzemieślniczej.

Przedsiębiorcy, którzy na mocy obowiązujących przepisów są rzemieślnikami, utrzymają ten status po wejściu w życie znowelizowanych przepisów. Status rzemieślnika, na mocy ustawy, otrzyma również dodatkowo współnik spółki cywilnej będący rodzeństwem współnika, którego kwalifikacje zawodowe w rzemiośle są wykorzystywane we wspólnej działalności gospodarczej. W dotychczasowych przepisach jedynie współnik będący małżonkiem, wstępnym lub zstępnym współnika, którego kwalifikacje zawodowe w rzemiośle są wykorzystywane we wspólnej działalności gospodarczej, posiadał status rzemieślnika. Rozszerzenie tego uprawnienia na rodzeństwo współnika spółki cywilnej jest odpowiedzią na liczne sygnały napływające do ustawodawcy ze środowiska rzemiosła, dotyczące potrzeby wprowadzenia takiej regulacji.

Natomiast spółki, których zawodowo wykonywana działalność gospodarcza stała się rzemiosłem w związku z wejściem w życie znowelizowanych przepisów, zostaną uznane za rzemieślnika dopiero z chwilą złożenia deklaracji o przystąpieniu do cechu lub izby rzemieślniczej.

Przedsiębiorcy prowadzący działalność gospodarczą z wykorzystaniem kwalifikacji zawodowych w rzemiośle, których zawodowo wykonywana działalność gospodarcza stała się rzemiosłem w związku z wejściem w życie znowelizowanych przepisów, niezainteresowani statusem rzemieślnika, będą mogli pozostać poza rzemiosłem.

Proponowana definicja rzemieślnika przewiduje – jak obecnie – ograniczenie wielkości przedsiębiorcy rzemieślnika do mikro-, małego i średniego przedsiębiorcy.

2. Przyjęcie rozszerzonej definicji rzemiosła

Obecna ustawa o rzemiośle wyklucza z rzemiosła usługi lecznicze, a tym samym niektóre czynności/zawody zaliczane tradycyjnie do rzemiosła.

Projekt nowelizacji proponuje włączenie do rzemiosła usług optyka okularowego i protetyka słuchu, których działalność zaliczana jest do usług leczniczych, co do zasady wyłączonych z rzemiosła, natomiast w zawodach tych prowadzone jest

dualne kształcenie zawodowe kończące się egzaminem czeladniczym lub mistrzowskim.

3. Zmiany w zakresie dofinansowania kosztów kształcenia młodocianego pracownika.

W odniesieniu do dofinansowania kosztów kształcenia młodocianego pracownika proponuje się wprowadzenie zasady, zgodnie z którą dofinansowanie przysługiwać będzie za fakt podejścia młodocianego do egzaminu czeladniczego bądź zawodowego, nie zaś – zdania go. Waloryzacja dofinansowania miałaby zaś następować w przypadku gdy wzrost wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych przekroczyłby 5% nie w stosunku do roku poprzedniego, ale w stosunku do roku, w którym dokonano poprzedniej (ostatniej) waloryzacji.

- *Wprowadzenie w przepisach dodatkowych bodźców zachęcających do zainicjowania procedury mediacyjnej lub koncyliacyjnej w sprawach administracyjnych oraz cywilnych (sprawy gospodarcze i prawa pracy).*

Doprecyzowane zostaną przepisy o zakresie spraw, w których może być prowadzona mediacja administracyjna, oraz pouczeniach o mediacji w postępowaniu administracyjnym, aby strony mogły dowiedzieć się o możliwości korzystania z mediacji oraz zaletach tego rozwiązania.

Na gruncie KPC wzmocniona zostanie zasada skłaniania przez sąd do polubownego zakończenia sporu poprzez kierowanie stron do wzięcia udziału w spotkaniu informacyjnym nt. polubownych metod rozwiązywania sporów albo kierowania stron do mediacji w sprawach z zakresu prawa pracy (za wyjątkiem spraw dotyczących rozwiązania umowy o pracę), spraw z zakresu prawa gospodarczego oraz innych spraw z udziałem przedsiębiorców, jeśli pozew nie będzie zawierał informacji o próbach pozasądowego rozwiązania sporu albo wyjaśnienia przyczyn niepodjęcia takich prób.

W KPC proponuje się także rozszerzyć możliwość zatwierdzenia ugody zawartej przez strony postępowania / postępowań także o sprawy objęte ugodą, które nie są przedmiotem postępowania sądowego. Pozwoli to stronom zakończyć w ramach jednej ugody wiele problematycznych kwestii, niekiedy ze sobą połączone, a niekoniecznie zostały objęte pozwem albo pozwami.”

- *Wprowadzenie zmiany do ustawy Prawo bankowe polegającej na umożliwieniu prowadzenia przez banki rachunków wspólnych na rzecz funduszy inwestycyjnych zarządzanych przez jedno towarzystwo funduszy inwestycyjnych (TFI).*

Proponowane przepisy rozszerzają aktualnie uregulowany ustawą Prawo bankowe krąg podmiotów, na rzecz których banki mogą prowadzić rachunki wspólne. Proponuje się aby uprawnienie do posiadania rachunków wspólnych obejmowało również fundusze inwestycyjne zarządzane przez jedno towarzystwo funduszy inwestycyjnych oferujące swoim klientom produkty finansowe.

- *Forma dokumentowa umowy leasingu.*

Zawieranie umów leasingu w formie dokumentowej, bez konieczności posiadania podpisu elektronicznego weryfikowanego za pomocą kwalifikowanego certyfikatu, pozwoli usprawnić i przyspieszyć zawieranie tego typu umów, a także wpłynie pozytywnie na bezpieczeństwo stron obrotu. Proponowane rozwiązanie znacznie ułatwi i przyspieszy efektywność i dynamikę udzielania finansowania w formie leasingu.

- *Dodanie firm leasingowych i faktoringowych do podmiotów upoważnionych do wymiany informacji w sektorze finansowym.*

Zmiana stanowi naturalne „domknięcie” systemu wymiany informacji w sektorze finansowym, mającym na celu przede wszystkim rzetelną ocenę możliwości finansowych/kredytowych klientów (w szczególności konsumentów i mikroprzedsiębiorców) ubiegających się o finansowanie, zapewnienie tego, aby nie ulegli oni przekredytowaniu, ale też aby instytucje finansowe udzielające finansowego wsparcia mogły to czynić bezpiecznie, nie doprowadzając do nieodpowiedzialnego kredytowania, co w konsekwencji mogłoby mieć bardzo negatywne skutki dla całej gospodarki państwa. Propozycja polega na dodaniu firm leasingowych i faktoringowych do katalogu podmiotów upoważnionych do wymiany informacji w ramach systemu wymiany instytucji utworzonej na podstawie tego artykułu (rejestr kredytowego) w celu związanym z oceną zdolności klientów do spłaty zobowiązań. Jednocześnie gromadzenie i udostępnianie przez rejestr kredytowy danych pochodzących z firm faktoringowych i leasingowych spowoduje, że banki, instytucje pożyczkowe i inne instytucje z sektora finansowego otrzymają pełniejszy zasób danych dla wzmocnienia prawidłowej oceny zdolności kredytowej i analizy ryzyka kredytowego, co przyczyni się do zwiększenia bezpieczeństwa finansowego całego sektora.

- *Jednoznaczne przesądzenie w przepisach, że pojazdy przeznaczone do celów badawczych realizowanych przez firmy badawcze są wyłączone spod akcyzy.*

W ustawie o podatku akcyzowym proponuje się dodanie przepisu, którego celem będzie zwolnienie od akcyzy samochodów osobowych wykorzystywanych do celów badawczych w prowadzonej działalności badawczo-rozwojowej przez podmioty posiadające status centrum badawczo-rozwojowego. Zwolnienie to będzie obowiązywało w czasie wykorzystywania samochodu osobowego do celów badawczych w prowadzonej działalności badawczo-rozwojowej, jednak nie dłużej niż do dnia wygaśnięcia albo uchylecia decyzji o profesjonalnej rejestracji pojazdów. Dzięki tej zmiany zostanie przesądzone, że samochody osobowe wykorzystywane do celów badawczych w prowadzonej działalności badawczo-rozwojowej są zwolnione z akcyzy.

- *Wprowadzenie regulacji umożliwiającej wystawiania weksli drogą elektroniczną*

Wprowadzenie regulacji, która urzeczywistni możliwość wystawiania i dokonywania wszelkich innych czynności wynikających z prawa wekslowego drogą elektroniczną. W tym celu jest uzasadnione użycie technologii *blockchain*. Szczegółowe kwestie techniczne zostały przedstawione w *Dokumencie przygotowanym w ramach grupy roboczej przy Ministerstwie Cyfryzacji ds. rejestrów rozproszonych i blockchain pt. Weksle elektroniczne w technologii blockchain z dnia 7 listopada 2019 r.*² Elektroniczny weksel będzie traktowany na równi z wekslem w formie tradycyjnej. Rozwiązanie to przyspieszy i ułatwi stronom czynności związane z wekslem, w tym czynności prawne, w związku z którymi wystawia się weksel.

- *Wprowadzenie możliwości uzyskiwania ekspertyz, opinii, usług doradczych i usług równorzędnych od podmiotów innych niż jednostki naukowe; umożliwienie zaliczania do kosztów kwalifikowanych kosztów przeglądów, konserwacji, kalibracji aparatury wykorzystywanej do prowadzenia działalności B+R oraz kosztów specjalistycznego transportu towarów wykorzystywanych na potrzeby B+R) – pod warunkiem, że nie wynika to z umowy zawartej z podmiotem powiązaniem z podatnikiem.*

Z art. 18d ust. 2 pkt 3 ustawy o CIT usunięty zostanie wymóg, aby ekspertyzy, opinie, usługi doradcze i usługi równorzędne a także nabycie wyników prowadzonych badań naukowych mogły być uznane za koszty kwalifikowane, muszą być one świadczone lub wykonywane albo nabyte od jednostek naukowych. Spowoduje to większą elastyczność w zakresie prowadzenia działalności badawczo-rozwojowej.

W art. 18d ust. 2 ustawy o CIT rozszerzona zostanie możliwość zaliczenia do kosztów kwalifikowanych kosztów związanych z działalnością badawczo-rozwojową: a) przeglądów, konserwacji oraz kalibracji aparatury naukowo-badawczej wykorzystywanej wyłącznie w prowadzonej działalności badawczo-rozwojowej, jeżeli to korzystanie nie wynika z umowy zawartej z podmiotem powiązaniem z podatnikiem; b) specjalistycznego transportu towarów wykorzystywanych wyłącznie w prowadzonej działalności badawczo-rozwojowej, jeżeli to korzystanie nie wynika z umowy zawartej z podmiotem powiązaniem z podatnikiem.

- *Zmiana art. 111 ust. 8 w ustawie o podatku od towarów usług poprzez wskazanie, że rozporządzenie obowiązku rejestrowania sprzedaży przy użyciu kas fiskalnych wydaje się nie częściej niż raz na 3 lata.*

Proponuje się dokonanie zmiany art. 111 ust. 8 ustawy o podatku od towarów i usług poprzez wskazanie w tym przepisie, że rozporządzenie dotyczące obowiązku rejestrowania sprzedaży przy użyciu kas fiskalnych wydaje się na 3 lata.

- *Wprowadzenie zmian koniecznych dla usunięcia deficytu regulacji prawnych odnoszących się do zasad procesowych uczestnictwa Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców w postępowaniach przed sądami powszechnymi i Sądem Najwyższym, w ramach których Rzecznik realizuje swoje ustawowe zadania.*
- *Umożliwienie notariuszom, na wniosek podmiotu biorącego udział w danym akcie notarialnym, będącego osobą fizyczną, przesyłania wypisu tego aktu właściwemu miejscowo organowi podatkowemu właściwemu w sprawach podatku od nieruchomości.*

Zmiany w ustawie – Prawo o notariacie, które umożliwią notariuszom, na wniosek podmiotu biorącego udział w danym akcie notarialnym, będącego osobą fizyczną, przesyłanie wypisu tego aktu właściwemu miejscowo organowi

² https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKewiO-pLjiOSEAxV0R_EDHQ29CA8QFnoECBsQAQ&url=https%3A%2F%2Fwww.gov.pl%2Fattachment%2F0d76dc21-484d-4eb7-8c2f-2467a560cbf2&usq=AOvVaw2FT7M7-RrvkF6elEWKr5RU&opi=89978449 (dostęp z dnia 8 marca 2024 r.)

podatkowemu. Będzie to nowe uprawnienie notariuszy, które usprawni cały proces.

- *Doprecyzowanie w przepisach ustawy antyzatorowej bycia „ofiara” wcześniejszego zatoru jako przesłanki miarkowania kary za opóźnienie w transakcjach handlowych.*

Proponuje się zmianę w ustawie z dnia 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych w art. 13v w ust. 2b pkt 2 tak żeby była jasność, że Prezes UOKIK przy ustalaniu wysokości administracyjnej kary pieniężnej w ramach prowadzonego postępowania w sprawie nadmiernego opóźniania się ze spełnianiem świadczeń pieniężnych - w ramach okoliczności naruszenia wykazanych przez stronę - bierze również pod uwagę, czy strona postępowania sama nie była „ofiara zatorów”. Zminimalizuje to ryzyko pogarszania sytuacji przedsiębiorców, którzy wskutek niedopuszczalnych praktyk swoich kontrahentów i tak już ponoszą poważne koszty.

- *Określenie czasu dla konsumenta na zgłoszenie niezgodności towaru z umową (od chwili wykrycia tej niezgodności).*
- **Prawo gospodarcze przyjazne przedsiębiorcom:**
- *Wprowadzenie zasady równoważenia obowiązków administracyjnych do art. 67 Prawa przedsiębiorców (nawiązującej do koncepcji realizowanej w wielu krajach europejskich tzw. „one in, one out”).*

Zasada będzie polegała na tym, by projektując nowe obowiązki administracyjne, projektodawca dążył do zmniejszenia obciążeń administracyjnych wynikających z uregulowań prawnych już obowiązujących w danej dziedzinie.

- *Wprowadzenie zasady projektowania oceny funkcjonowania aktu normatywnego (OSR ex post).*

Proponuje się, by przyjmowane przez Radę Ministrów projekty aktów normatywnych z zakresu prawa gospodarczego zawierały w OSR informacje na temat zakresu oceny funkcjonowania projektowanego aktu lub jego części, w szczególności mierników określających stopień realizacji jego celów oraz terminu przygotowania takiej oceny.

- *Wprowadzenie zasady obowiązkowej oceny skutków regulacji ex post, zgodnie z którą ocenę funkcjonowania aktu normatywnego (OSR ex post) przeprowadza się obowiązkowo w sytuacji, gdy dany akt został przyjęty w wyniku rządowego procesu legislacyjnego, w którym odstąpiono od przeprowadzenia konsultacji publicznych (nie później niż po upływie dwóch lat od wejścia w życie takiego aktu).*
- *Wprowadzenie zasady oceny projektu pod kątem notyfikacji usługowej.*
- *Wprowadzenie odpowiedniego vacatio legis projektów ustaw.*

Zgodnie z propozycją, wnioskodawcy projektów ustaw określających zasady działalności gospodarczej mają kierować się przy wyznaczaniu terminu wejścia w życie potrzebą zapewnienia przedsiębiorcom czasu niezbędnego do dostosowania ich działalności gospodarczej do tych zasad, przy czym termin ten nie powinien być krótszy niż 6 miesięcy od dnia ogłoszenia. Odstąpienie od ww. zasady będzie mogło nastąpić jedynie wówczas, gdy przemawia za tym ważny interes publiczny, w tym projektowane przepisy będą korzystne dla przedsiębiorców, lub gdy wynika to z konieczności implementacji lub wykonania przepisów prawa Unii Europejskiej.

- *Wprowadzenie zmian mających na celu usprawnienie procesu dokonywania bieżących przeglądów prawa gospodarczego wynikającego z art. 70 Prawa przedsiębiorców.*

Planuje się doprecyzowanie podstawowego zakresu przedkładanych informacji, wskazanie organu - gospodarza procesu obsługi przekazywania informacji (założono, że jest nim minister właściwy do spraw gospodarki), stworzenie podstawy prawnej do udostępniania wzoru formularza informacji ministrom kierującym działami administracji rządowej (wzór formularza będzie publikowany w Biuletynie Informacji Publicznej ministra właściwego do spraw gospodarki), stworzenie zasad postępowania z uzyskanymi od tych ministrów informacjami (obowiązek przekazania takich informacji wskazanym podmiotom, które w systemie prawnym wyposażone są w kompetencje związane z oceną praktyki legislacyjnej, tj. Radzie Dialogu Społecznego, Radzie Legislacyjnej, Radzie Pożytku Publicznego, Rzecznikowi Małych i Średnich Przedsiębiorców) w celu umożliwienia tym podmiotom wyrażenia opinii lub zajęcia stanowiska. Postuluje się także wprowadzenie obowiązku publikowania w BIP ministra właściwego do spraw gospodarki zarówno informacji przekazywanych przez ministrów kierujących działami administracji rządowej, jak również opinii i stanowisk dotyczących tych informacji.

- *Wprowadzenie obowiązku cyklicznego opracowywania Programu regulacyjnego.*

W celu zapewnienia ciągłej poprawy jakości regulacji proponuje się wprowadzenie Programu regulacyjnego. Byłoby to rozwiązanie wzorowane na Polityce zakupowej państwa. Program będzie określał priorytetowe działania w obszarze kształtowania otoczenia prawnego wykonywania działalności gospodarczej w zakresie: redukcji obciążeń regulacyjnych; dokonywania oceny funkcjonowania aktów normatywnych i nadzoru nad realizacją programu. Program będzie uwzględniał wyniki przeglądu funkcjonowania aktów normatywnych i planuje się jego opracowanie cyklicznie raz na 4 lata. Byłby zatwierdzany przez Radę Ministrów na wniosek ministra właściwego ds. gospodarki.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Z uwagi na przekrojowy charakter projektowanej regulacji analizę rozwiązań międzynarodowych przeprowadzono w przypadku wybranych zagadnień.

- *Działalność rzemieślnicza.*

Niemcy

Samorząd gospodarczy rzemiosła w Niemczech pełni rolę równorzędną dla organów administracji państwowej i samorządowej. Jest współodpowiedzialny za wdrażanie programów nauczania i praktycznej nauki zawodu na poziomie przedsiębiorstw. Przynależność do rzemiosła nie jest warunkowana wielkością firmy czy wartością sprzedaży, ale z mocy prawa. Samorząd gospodarczy rzemiosła funkcjonuje w postaci obligatoryjnej przynależności przedsiębiorstw oraz posiada status podmiotu prawa publicznego.

Organizacje rzemieślnicze w Niemczech to izby rzemieślnicze i organizacje zrzeszające rzemieślników. Izby rzemieślnicze są stowarzyszeniami prawa publicznego. Członkostwo w izbach rzemieślniczych jest obowiązkowe dla przedsiębiorstw w zawodach rzemieślniczych. Wszystkie ogólnokrajowe izby rzemieślnicze są zrzeszone w Niemieckim Stowarzyszeniu Izb Rzemieślniczych (DHKT).

Organizacje zrzeszające rzemieślników są organizacjami, do których przynależność jest dobrowolna. Reprezentują interesy jednej z gałęzi rzemiosła lub konkretnego zawodu rzemieślniczego. Pełnią funkcje organizacji zawodowych. Rzemieślnicy prowadzący własną działalność mogą na poziomie lokalnym tworzyć cechy. Przynależność do cechu jest dobrowolna.

Niemieckie Stowarzyszenie Izb Rzemieślniczych (DHKT) oraz Związek Przedsiębiorców Rzemiosła Niemieckiego (UDH) są zrzeszone w Centralnym Związku Rzemiosła Niemieckiego (ZDH).

53 izby rzemieślnicze tworzą razem Niemieckie Stowarzyszenie Izb Rzemieślniczych (DHKT). DHKT ma za zadanie reprezentować wspólne sprawy izb rzemieślniczych będących jej członkami. DHKT jest organizacją skupiającą interdyscyplinarne grupy interesów niemieckiego sektora rzemiosła, w którym zarejestrowanych jest ok. 1 mln przedsiębiorstw. Prezydent Centralnego Związku Rzemiosła Niemieckiego (ZDH) pełni zarazem funkcję przewodniczącego DHKT jak przewodniczącego Związku Przedsiębiorców Rzemiosła Niemieckiego (UDH).

ZDH podejmuje decyzje we wszystkich kwestiach podstawowych polityki rzemieślniczej. Reprezentuje interesy rzemiosła wobec rządu federalnego i innych władz centralnych, Unii Europejskiej oraz innych organizacji międzynarodowych.

Aktem prawnym regulującym kompleksowo działalność sektora rzemiosła w Niemczech jest ordynacja rzemieślnicza (Handwerksordnung 1953), która obejmuje następujące obszary tematyczne: a) wykonywanie zawodu rzemieślniczego i zbliżonego do rzemiosła, b) szkolenie zawodowe w rzemiośle, c) egzamin mistrzowski i tytuł mistrza rzemiosła, d) organizacja rzemiosła i e) postanowienia w sprawie grzywien, przepisy przejściowe i końcowe.

Definicja rzemieślnika

Zgodnie z definicją ordynacji rzemieślniczej (§ 1 HwO) tylko osoby fizyczne, osoby prawne i spółki osobowe wpisane do rejestru rzemiosła mogą samodzielnie prowadzić działalność rzemieślniczą podlegającą licencjonowaniu jako stały zawód. Spółkami osobowymi w rozumieniu ordynacji są spółki handlowe osobowe i spółki cywilne.

W Niemczech większość rzemieślników działa w formie spółek z ograniczoną odpowiedzialnością (GmbH).

Definicja rzemiosła

Ordynacja rzemieślnicza definiuje, jakie zawody zalicza się do rzemieślniczych. Załącznik A obejmuje zawody

rzemieślnicze właściwe, dla wykonywania których niezbędne jest posiadanie dyplomu mistrzowskiego lub czeladniczego (obowiązek zrzeszenia w izbie rzemieślniczej). Załącznik B obejmuje zawody rzemieślnicze, dla których posiadanie dyplomu mistrzowskiego lub czeladniczego nie jest obowiązkowe i zawody pokrewne rzemiosłu właściwemu (obowiązek zgłoszenia do izby rzemieślniczej).

– *Rozwiązania na rzecz prawa przyjaznego przedsiębiorcom.*

Rozwiązania typu „one in one out” zostały wdrożone w następujących państwach: Wielka Brytania (2011 - 2017 r.), Kanada (od 2012 r.), Niemcy (od 2015 r.), Korea (od 2014 r.), Stany Zjednoczone (do 2017 r.), Meksyk (od 2017 r.), Finlandia (od 2017 r.), Francja (od 2013 r.), Australia (od 2007 r., od 2014 r. zmiana zasady na cel redukcyjny netto 1 mld \$ rocznie). Zasadę wprowadzono również na poziomie Unii Europejskiej do aktów inicjowanych przez Komisję Europejską.

We wszystkich analizowanych krajach zasadę wdrożono na poziomie rządowym. W większości ww. krajów zastosowano wyjątki od zasady: w Wielkiej Brytanii i Niemczech wyjątek stanowiły akty wdrażające prawo UE, w Kanadzie wyłączone zostały regulacje związane z podatkami, administracją podatkową, nagłymi sytuacjami kryzysowymi i wyjątkowymi. W Stanach Zjednoczonych możliwe są całkowite lub częściowe wyłączenia gdy nastąpi wyraźne zwolnienie działań, w przypadku działań awaryjnych, przy czynnościach wymaganych ustawowo lub sądowno lub działaniach de minimis. Wnioski o wyłączenia są składane do Biura ds. Informacji i Regulacji (Office of Information and Regulatory Affairs – OIRA). W Korei wyłączone z zasady zostały regulacje niezbędne z uwagi na kryzys w kraju i sytuacje wyjątkowe, wdrażające traktaty i umowy międzynarodowe, związane bezpośrednio z ochroną zdrowia publicznego i bezpieczeństwem, niezbędne dla zagwarantowania stabilności finansowej, związane z kryzysem ekologicznym i sprzyjające uczciwej konkurencji, regulacje związane z opłatami administracyjnymi i sankcjami oraz regulacje, które tracą ważność po upływie roku.

Doświadczenia zagraniczne wskazują na zróżnicowane praktyki w określaniu zakresu zasady typu „jeden za jeden”. Bezpośrednie koszty dostosowawcze dla biznesu są uwzględniane w Niemczech (z wyjątkiem jednorazowych), Korei i Wielkiej Brytanii, natomiast w Kanadzie uwzględniane są wyłącznie bezpośrednie koszty administracyjne dla przedsiębiorstw.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Podmioty gospodarcze	ok. 690 tys. podmiotów gospodarczych wpisanych do KRS ok. 3,3 mln podmiotów (aktywnych i zawieszonych) zarejestrowanych w CEIDG <i>(mikroprzedsiębiorcy stanowią ok. 97% wszystkich przedsiębiorców)</i>	Centralna Informacja Krajowego Rejestru Sądowego – Sprawozdanie o stanie Rejestru Przedsiębiorców na koniec 2023 r. Hurtownia danych CEIDG – stan na koniec 2023 r.	Możliwość przygotowania się do kontroli w związku z obowiązkiem przedstawienia wstępnej listy informacji i dokumentów, których udostępnienia w toku kontroli oczekuje organ od kontrolowanego przedsiębiorcy. W przypadku mikroprzedsiębiorców skrócenie maksymalnego czasu kontroli z 12 do 6 dni. Możliwość zweryfikowania przez podmioty kontrolowane realizacji spoczywającego na organie obowiązku planowania kontroli i przeprowadzania analiz. Możliwość wniesienia sprzeciwu wobec czynności kontrolnych, w przypadku, gdy organ przeprowadzając kontrolę powołuje się na wyłączenia ograniczeń kontroli działalności gospodarczej.

			<p>Poprawa warunków dla podejmowania i wykonywania działalności gospodarczej, zwiększenie pewności prawnej.</p> <p>Częstsze korzystanie z procedury mediacyjnej lub koncyliacyjnej w relacjach z innymi przedsiębiorcami, pracownikami oraz administracją publiczną.</p> <p>Zmniejszenie ryzyka pogarszania sytuacji przedsiębiorców, którzy byli „ofiara” wcześniejszego zatoru płatniczego.</p>
Podmioty wpisane do oficjalnych i publicznie dostępnych rejestrów, które ustanowiły pełnomocników lub prokurentów i upubliczniły tę informację w tych rejestrach	ok. 86 tys. /liczba podmiotów wpisanych do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego, które ustanowiły prokurenta/	MS (dane z lipca 2022 r.)	Brak konieczności przedkładania dokumentu stwierdzającego udzielenie prokury bądź pełnomocnictwa w ramach postępowania administracyjnego w zakresie, w jakim umocowanie zostało publicznie określone w rejestrze.
Przedsiębiorcy wykonujący rzemiosło	ok. 600 tys.	Związek Rzemiosła Polskiego	<p>Poszerzenie grupy rzemieślników.</p> <p>Usunięcie ograniczeń prowadzenia działalności rzemieślniczej.</p> <p>Opłacanie składek członkowskich przez nową grupę rzemieślników, których zawodowo wykonywana działalność gospodarcza stała się rzemiosłem dopiero w związku z wejściem w życie znowelizowanych przepisów.</p> <p>Korzystne zmiany w zakresie dofinansowania kosztów kształcenia młodocianych pracowników.</p>
Osoby prowadzące działalność nierejestrową	ok. 49,5 tys.	MF (dane za 2022 r.)	Rozstrzygnięcie wątpliwości praktycznych co do posługiwania się PESEL i NIP w obrocie gospodarczym oraz w zakresie oskładkowania umów cywilnoprawnych zawieranych w ramach ich działalności.
Osoby korzystające z Małego ZUS Plus	ok. 236 tys.	ZUS (dane na koniec 2022 r.)	Zagwarantowanie możliwości powrotu do ulgi po upływie 24 miesięcy od upływu ostatniego korzystania z niej.
Podatnicy korzystający	ok. 3,8 tys.	Dane MF (za rok 2022 r.)	Korzystne rozwiązania

z ulgi podatkowej B+R			w zakresie korzystania z ulgi.
Cudzoziemcy posiadający uprawnienia do prowadzenia działalności gospodarczej	b.d.		Możliwość prowadzenia działalności nierejestrowej.
Zamawiający: jednostki sektora finansów publicznych, państwowe jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, podmioty prawa publicznego, związki tych jednostek lub podmiotów oraz przedsiębiorstwa działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych	30 872 – liczba sprawozdań przekazanych Prezesowi UZP w 2022 r.	Sprawozdanie Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych o funkcjonowaniu systemu zamówień publicznych w 2022 r.	Modyfikacja regulacji dotyczącej sposobu wnoszenia skargi do sądu na orzeczenie Krajowej Izby Odwoławczej oraz na postanowienie Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej. Zmiana w zakresie pozyskiwania zamówień, których przedmiotem będą pożyczki w ramach limitów zobowiązań określonych w uchwale budżetowej. Zmiana formy udziału w rozprawach przed KIO w wyniku wniesionych odwołań.
Wykonawcy/ przedsiębiorcy: osoby prawne lub jednostki nieposiadające osobowości prawnej, osoby fizyczne	ok. 200 tys. potencjalnych wykonawców zamówień publicznych, w tym małe (ok. 57 tys.) i średnie (ok. 15 tys.) przedsiębiorstwa.	REGON GUS	Modyfikacja regulacji dotyczącej sposobu wnoszenia skargi do sądu na orzeczenie Krajowej Izby Odwoławczej oraz na postanowienie Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej. Zmiana formy udziału w rozprawach przed KIO w wyniku wniesionych odwołań od decyzji zamawiających.
Krajowa Izba Odwoławcza	1	Akt normatywny	Zmiana formy organizacji posiedzeń w wyniku wniesionych odwołań
Prezes Urzędu Zamówień Publicznych	1	Akt normatywny	Konieczność zapewnienia warunków technicznych prowadzenia rozpraw zdalnych przed KIO
Obywatele podlegający odpowiedzialności administracyjnej (powyżej 18. roku życia)	ok. 30,8 mln osób	GUS – „Ludność. Stan i struktura oraz ruch naturalny w przekroju terytorialnym w 2022 r. Stan w dniu 31 grudnia”	Szybsze i sprawniejsze uzyskanie rozstrzygnięcia sprawy administracyjnej. Brak konieczności przechowywania dokumentacji papierowej, stanowiącej załączniki, w ramach toczących się postępowań. Skuteczne doręczenie pism w sytuacji, gdy podany przez osobę prawną adres nie istnieje, został wykreślony z rejestru lub jest niezgodny z odpowiednim rejestrem i nie można ustalić miejsca prowadzenia działalności.

			Możliwość posługiwania się wekslem w formie elektronicznej.
Zatrudnieni	17,3 mln	Liczba pracujących – dane za IV kwartał 2023 r. (wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności)	Częstsze korzystanie z procedury mediacyjnej lub koncyliacyjnej w relacjach z pracodawcami.
Banki	555	UKNF, dane miesięczne sektora bankowego – grudzień 2023 ³	Uzyskanie dostępu do danych firm leasingowych i faktoringowych.
Spółdzielcze Kasy Oszczędnościowo-Kredytowe	19	UKNF ⁴	Uzyskanie dostępu do danych firm leasingowych i faktoringowych.
Instytucje pożyczkowe	527	KNF – Rejestr Instytucji Pożyczkowych ⁵	Uzyskanie dostępu do danych firm leasingowych i faktoringowych.
Przedsiębiorcy leasingowi	82	GUS ⁶	Uzyskanie dostępu do danych co wpłynie pozytywnie na proces oceny zdolności klientów do spłaty zadłużenia. Ułatwienie i przyspieszenie efektywności i dynamiki udzielania finansowania w formie leasingu.
Przedsiębiorcy faktoringowi	53	GUS ⁷	Uzyskanie dostępu do danych, co wpłynie pozytywnie na proces oceny zdolności klientów do spłaty zadłużenia.
Instytucje, o których mowa w art. 105 ust. 4 ustawy - Prawo bankowe	2 – Biuro Informacji Kredytowej S.A., Bankowy Rejestr		Gromadzenie, przetwarzanie i udostępnianie danych służących do dokonywania oceny zdolności kredytowej i zdolności do spłaty zadłużenia przekazywanych przez przedsiębiorców leasingowych i faktoringowych.
Klienci przedsiębiorców leasingowych i faktoringowych	ok. 1,045 mln leasingobiorców 25 465 liczba klientów (faktorantów)	GUS ⁸	Ułatwiony dostęp do finansowania dzięki możliwości ich rzetelnej oceny zdolności kredytowej/zdolności do spłaty zadłużenia; ograniczenie formalności związanych z ubieganiem się

³ https://www.knf.gov.pl/?articleId=56224&p_id=18

⁴ https://www.knf.gov.pl/podmioty/Podmioty_sektora_kas_spoldzielczych

⁵ <https://rpkip.knf.gov.pl/index.html?type=RIP>

⁶ <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/podmioty-gospodarcze-wyniki-finansowe/przedsiębiorstwa-finansowe/działalność-przedsiębiorstw-leasingowych-w-2022-roku,3,16.html>

⁷ <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/podmioty-gospodarcze-wyniki-finansowe/przedsiębiorstwa-finansowe/działalność-faktoringowa-przedsiębiorstw-finansowych-w-2022-roku,2,18.html>

⁸ <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/podmioty-gospodarcze-wyniki-finansowe/przedsiębiorstwa-finansowe/działalność-przedsiębiorstw-leasingowych-w-2022-roku,3,16.html>, <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/podmioty-gospodarcze-wyniki-finansowe/przedsiębiorstwa-finansowe/działalność-faktoringowa-przedsiębiorstw-finansowych-w-2022-roku,2,18.html>

			o finansowanie. Ułatwienie i przyspieszenie efektywności i dynamiki uzyskania finansowania w formie leasingu.
Klienci funduszy inwestycyjnych, towarzystwa funduszy inwestycyjnych, banki, pracodawcy dokonujący wpłat na rzecz pracowników	Klienci funduszy inwestycyjnych – liczba obejmuje ponad 1 mln osób fizycznych. Największe na rynku PKO TFI S.A. miało ponad 700 tys. klientów. Na rynku działa ponad 60 TFI. Banki depozytariusze - 8 Fundusze inwestycyjne typu FIO i SFIO łącznie - 111 <i>(liczba pracodawców zależy od liczby zaoferowanych produktów finansowych)</i>	Dane KNF: https://www.knf.gov.pl/podmioty/Podmioty_ryнку_kapitałowego/Fundusze_Inwestycyjne/TFI_i_FI	Wprowadzenie możliwości prowadzenia przez banki rachunków wspólnych na rzecz funduszy inwestycyjnych zarządzanych przez jedno towarzystwo funduszy inwestycyjnych (TFI).
Minister właściwy do spraw gospodarki	1		Konieczność cyklicznego przygotowywania Programu regulacyjnego. Obsługa procesu bieżących przeglądów prawa gospodarczego.
Minister właściwy do spraw finansów publicznych	1		Możliwość wydawania rozporządzenia o obowiązku rejestrowania sprzedaży przy użyciu kas fiskalnych nie częściej niż raz na 3 lata.
Organy administracji publicznej, w tym organy kontroli	ok. 27 tys.	GUS – tablice REGON nt. podmiotów gospodarki narodowej (administracja publiczna)	Obowiązek kierowania się zasadą równoważenia obowiązków administracyjnych podczas opracowywania projektów aktów normatywnych określających zasady podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej. Obowiązek przeprowadzenia oceny funkcjonowania aktu normatywnego (OSR ex post), dla aktów normatywny przyjętych w wyniku rządowego procesu legislacyjnego, w którym odstąpiono od przeprowadzenia konsultacji publicznych. Szybsze i sprawniejsze rozpoznawanie spraw.

		<p>Odejście od zasady dwuinstancyjności na rzecz jednoinstancyjności w części postępowań administracyjnych.</p> <p>Stanowcze podkreślenie obowiązku zastosowania się do treści decyzji organu odwoławczego.</p> <p>Możliwość umarzania kar administracyjnych i zaległych kar administracyjnych z urzędu.</p> <p>Możliwość przeprowadzania ponownej analizy materiału dowodowego przez organ I instancji w związku z wydłużeniem terminu autokontroli.</p> <p>Brak możliwości wymagania używania przez przedsiębiorcę pieczętki, jeżeli obowiązek taki nie wynika z przepisów.</p> <p>Możliwość doręczenia załączników na trwałym nośniku informacji, innym niż papier.</p> <p>Możliwość skutecznego doręczenia pism w sytuacji, gdy podany przez osobę prawną adres nie istnieje, został wykreślony z rejestru lub jest niezgodny z odpowiednim rejestrem i nie można ustalić miejsca prowadzenia działalności.</p> <p>Możliwość dokonywania wezwań miękkich i wydawania decyzji hybrydowych.</p> <p>Częstsze korzystanie z procedury mediacyjnej w relacjach ze stronami postępowania.</p> <p>Obowiązek doręczania kontrolowanemu wstępnej listy dokumentów i informacji związanych z zakresem przedmiotowym kontroli, których udostępnienia oczekuje organ kontroli w trakcie kontroli.</p> <p>Obowiązek udostępniania okresowego planu kontroli oraz okresowej analizy prawdopodobieństwa naruszenia prawa.</p>
--	--	--

			Obowiązek rozpatrzenia sprzeciwu wobec podjęcia i wykonywania przez organ kontroli czynności z naruszeniem przepisów o ograniczeniach kontroli działalności gospodarczej – również w przypadku gdy organ przeprowadza kontrolę, powołując się na wyłączenia niektórych ograniczeń kontroli.
Jednostki samorządu terytorialnego	2477 gmin 314 powiatów 16 województw	GUS	Zmiana w zakresie pozyskiwania zamówień, których przedmiotem będą pożyczki w ramach limitów zobowiązań określonych w uchwale budżetowej.
Notariusze	3949	„Sprawozdanie i ocena stanu notariatu za rok 2022”, przygotowane przez Krajową Radę Notarialną	Umożliwienie przesyłania przez notariuszy, na wniosek podmiotu biorącego udział w danym akcie notarialnym, będącego osobą fizyczną, wypisu aktu właściwego miejscowo organowi podatkowemu właściwemu w sprawach podatku od nieruchomości.
Organy straży granicznej	b.d.		Możliwość kontroli prowadzenia tzw. działalności nierejestrowej przez cudzoziemców.
Rada Dialogu Społecznego, Rada Legislacyjna, Rada Pożytku Publicznego, Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców			Możliwość wyrażenia opinii lub zajęcia stanowiska do przygotowanych przez ministerstwa wyników przeglądu aktów prawnych.
Pracownicy administracji odpowiedzialni za opracowywanie aktów normatywnych	b.d.		Konieczność stosowania rozszerzonych zasad stanowienia prawa mającego wpływ na podejmowanie, wykonywanie i zakończenie działalności gospodarczej.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projektowane przepisy nie były poddane procedurze prekonsultacji, jednakże część rozwiązań była przedmiotem prac w ramach projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu ulepszenia środowiska prawnego i instytucjonalnego dla przedsiębiorców (w poprzednim Wykazie prac Rady Ministrów pod numerem UD497). Część proponowanych rozwiązań wynikała z wniosków z prowadzonych w Ministerstwie Rozwoju i Technologii ewaluacji (OSR ex post), jak również została zgłoszona w ramach ankiety dotyczącej propozycji usprawnień w prowadzeniu działalności gospodarczej, skierowanej do organizacji przedsiębiorców, reprezentatywnych organizacji pracodawców, Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorców oraz Rady ds. Przedsiębiorczości przy Prezydencie RP.

Stosownie do § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348) projekt zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie „Rządowy Proces Legislacyjny”. Projekt zostanie skierowany do konsultacji publicznych i opiniowania w kwietniu 2024 r. z terminem 30 dni na zajęcie stanowiska. Projekt zostanie

przesłany m.in. do: organizacji przedsiębiorców, samorządów zawodowych, jak również do wybranych branżowych podmiotów znajdujących się w „wykazie podmiotów do wykorzystania w procesie konsultacji publicznych”⁹.

Projekt zostanie także skierowany do opinii Rady Dialogu Społecznego, związków zawodowych i organizacji pracodawców reprezentatywnych w rozumieniu przepisów o Radzie Dialogu Społecznego oraz Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z 2024 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
budżet państwa	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
JST	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Wydatki ogółem	56,52	54,62	54,62	54,62	54,62	55,12	54,62	54,62	54,62	54,62	55,12	603,72
budżet państwa	4,2	2,3	2,3	2,3	2,3	2,8	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	28,2
JST	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Fundusz Pracy	52,32	52,32	52,32	52,32	52,32	52,32	52,32	52,32	52,32	52,32	52,32	575,52
Saldo ogółem	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	- 603,72
budżet państwa	- 4,2	- 2,3	- 2,3	- 2,3	- 2,3	- 2,8	- 2,3	- 2,3	- 2,3	- 2,3	- 2,3	- 28,2
JST	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Fundusz Pracy	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	- 575,52
52,32	52,32	52,32	52,32	52,32	52,32	52,32	52,32	52,32	52,32	52,32	52,32	- 575,52
Źródła finansowania	<p>Budżet Państwa, cz. 49 UZP – <i>Wprowadzenie elektronicznej rozpraw przed KIO</i>. Planowane jest, że przepisy ustawy wejdą w życie z dniem 1 stycznia 2025 r., przy czym elektroniczna rozprawa przed KIO zacznie funkcjonować od 2026 r. W 2025 r. natomiast zaistnieje potrzeba poniesienia pierwszych kosztów – koszty na uruchomienie systemu (dokładne informacje przedstawiono dalej w sekcji „Dodatkowe informacje (...)). W związku z powyższym od 2025 r. zaistnieje potrzeba zwiększenia limitu części budżetowej 49 UZP o kwoty przedstawione w tabeli.</p> <p>Wydatki Funduszu Pracy związane ze zmianą w zakresie dofinansowania kosztów kształcenia młodocianego pracownika mogłyby zostać pokryte z nadwyżki środków zgromadzonych w Funduszu Pracy.</p>											
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Rezygnacja z konieczności przedkładania w urzędzie dokumentu prokury, jeśli została ona wpisana do publicznego rejestru, może spowodować nieznaczny ubytek wpływów do budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Nie jest jednak możliwe dokładne określenie kosztów propozycji. Określenie wysokości ubytku można skalkulować jedynie na podstawie wysokości opłaty skarbowej i liczby spółek wpisanych do KRS, co byłoby obciążone dużym ryzykiem błędu.</p> <p>Propozycja zwolnienia z obowiązku uzyskiwania pozwolenia na budowę w przypadku inwestycji małych elektrowni wiatrowych spowoduje ubytki budżetów gmin z tytułu opłaty skarbowej od pozwolenia na budowę. Jednakże nie jest możliwe oszacowanie wpływu projektowanej zmiany, z uwagi na brak danych na temat liczby decyzji wydawanych obecnie w tym zakresie.</p> <p>Rozszerzenie definicji rzemieślnika i rzemieślniczej nie spowoduje istotnej zmiany formy prawnej prowadzenia działalności rzemieślniczej i nie spowoduje dodatkowych skutków finansowych dla Funduszu Pracy w chwili wejścia nowelizacji w życie i w latach następnych. W 2020 r. ustawą o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia obciążeń regulacyjnych rozszerzono</p>											

⁹ <https://www.gov.pl/web/rozwoj-technologie/wez-udzial-w-konsultacjach-publicznych-w-ramach-rzadowego-procesu-legislacyjnego>.

definicję rzemieślnika o spółki osobowe. Nie odnotowano jednak trwałej zmiany zapotrzebowania na środki finansowe z Funduszu Pracy poprzez zwiększenie liczby młodocianych pracowników kształcących się w rzemiośle. Propozycje zmian nie będą miały znaczenia dla wysokości obciążeń finansowych młodocianych pracowników kształcących się w rzemiośle.

Doprecyzowanie zasad karencji w korzystaniu z Małego ZUS Plus ma na celu realizację pierwotnych intencji autorów ulgi, wskutek czego nie rodzi kosztów nieprzewidzianych w momencie jej wprowadzania.

Brak jest dokładnych danych odnośnie wpływu zmiany w zakresie umów cywilnoprawnych w ramach działalności nierejestrowej jako podstawy objęcia ubezpieczeniami społecznymi na FUS, ze względu na fakt, że ZUS obecnie nie prowadzi rozróżnienia pomiędzy umowami zawieranymi w ramach tej działalności a poza nią.

- *Zmiany w zakresie dofinansowania kosztów kształcenia młodocianego pracownika.*

Nie jest możliwe oszacowanie ewentualnych skutków finansowych związanych z propozycją dotyczącą zmiany w zakresie waloryzacji dofinansowania kosztów kształcenia młodocianego pracownika. Należy jednak zwrócić uwagę, że zaproponowany nowy mechanizm znajdzie swoje zastosowanie najpewniej dopiero w 2027 r., biorąc pod uwagę przewidywaną wysokość wzrostu wskaźnika cen towarów i usług (wynoszącą mniej niż 5% w skali rocznej w 2025 i 2026 r. – dopiero w 2026 r. „kumulatywnie” wyniesie on powyżej 5%, co przełożyłoby się na wdrożenie mechanizmu właśnie w 2027 r.).

Maksymalny koszt dla Funduszu Pracy w związku z propozycją dotyczącą zmiany dofinansowania kosztów kształcenia młodocianego pracownika (wprowadzenie zasady, zgodnie z którą dofinansowanie przysługuje za sam fakt podejścia młodocianego do egzaminu czeladniczego bądź zawodowego) może wynieść 52,32 mln zł rocznie – wartość ta została uwzględniona w powyższej tabeli skutków finansowych. Dane przyjęte do obliczeń:

- 29344 – liczba młodocianych, którzy przystąpili do egzaminu czeladniczego albo zawodowego w roku szkolnym 2022/2023 (dane MEN),
- 24112 – liczba młodocianych, którzy zdali egzamin czeladniczy albo zawodowy w roku szkolnym 2022/2023 (dane MEN),
- 10 tys. PLN – maksymalna wysokość kwoty dofinansowania kosztów jednego młodocianego pracownika (art. 122 ustawy - Prawo oświatowe).

Obliczenie: $(29344 - 24112) \times 10\,000\text{ PLN} = 52,32\text{ mln PLN}$

- *Wprowadzenie elektronizacji rozpraw przed KIO*

Przy określeniu wpływu projektowanych regulacji na sektor finansów publicznych wzięto pod uwagę wydatki niezbędne dla uruchomienia obsługi organizacyjno-technicznej rozpraw zdalnych przez KIO do poniesienia jeszcze przed zakładanym terminem wejścia w życie elektronizacji rozpraw oraz wydatki niezbędne dla realizowania zadań KIO w pierwszym i następnym latach obowiązywania ustawy. Założono, że przeprowadzenie rozpraw zdalnych można oprzeć na oprogramowaniu wykorzystywanym obecnie na potrzeby nagrywania rozpraw przed KIO w ramach -e-Protokołu. W ramach poszerzenia funkcjonalności oprogramowania także o moduł pozwalający obsługiwać rozprawy zdalne należy zawrzeć stosowne porozumienie z Ministerstwem Sprawiedliwości i Sądem Apelacyjnym we Wrocławiu, tak aby uwzględnić – w dotychczas zawartym przez UZP porozumieniu z tymi podmiotami – zarówno potrzeby elektronicznego protokołowania posiedzeń przed KIO, jak i potrzeby przeprowadzania rozpraw zdalnych. Poza zapewnieniem odpowiedniego oprogramowania, należy też przeprowadzić kompleksowe doposażenia serwerowni oraz zmodernizować infrastrukturę teleinformatyczną UZP i KIO. Doposażenie to powinno obejmować co najmniej:

W roku „0” (2025 rok) – po uchwaleniu ustawy, a przed wejściem w życie zmian w zakresie KIO (rozpoczęcia działania elektronicznych rozpraw przed KIO):

- zakup i wdrożenie rozwiązania umożliwiającego przechowywanie kopii zapasowych danych, które są niezbędne do kontynuowania działalności UZP i KIO w przypadku awarii systemów informatycznych, klęsk żywiołowych, czy innych kryzysowych sytuacji (deduplikator). Szacowany koszt – **250.000 zł (wydatek majątkowy)**,
- zakup przełączników rdzeniowych i dostępowych oraz podzespołów do rozbudowy istniejących urządzeń, na potrzeby zwiększenia przepustowości sieci LAN do wartości optymalnej dla zapisu/odczytu elektronicznego zapisu dźwięku i obrazu w sytuacji

jednoczesnego wykorzystania przez wielu użytkowników (członków KIO oraz stron postępowania), wdrożenia systemu Network Access Control, umożliwiającego wykrywanie i blokowanie wpinania nieautoryzowanych urządzeń do sieci komputerowej UZP, jak również w celu skomunikowania urządzeń zlokalizowanych w serwerowni zapasowej z resztą infrastruktury teleinformatycznej, ze szczególnym uwzględnieniem macierzy przeznaczonych do zapisu elektronicznych posiedzeń KIO oraz rozwiązania do zapewnienia backupów i baz danych systemu. Szacowany koszt – **630.000 zł (wydatek majątkowy)**,

- zakup macierzy dyskowych – w celu zapewnienia bezpieczeństwa i redundancji zapisów elektronicznych posiedzeń KIO oraz backupów i baz danych systemu. Szacowany koszt – **1.000.000 zł (wydatek majątkowy)**,
- zakup rozwiązań firewall w celu skonfigurowania i zabezpieczenia możliwości prowadzenia rozpraw w trybie zdalnym oraz dostępu do elektronicznego protokołu. Szacowany koszt – **700.000 zł. (wydatki majątkowe)**,
- zakup licencji systemu zarządzania relacyjnymi bazami danych – w celu zwiększenia zasobów serwera bazodanowego przeznaczonego na potrzeby systemu elektronicznych posiedzeń w sytuacji zwiększonego wykorzystania systemu i zwiększającego się wolumenu danych. Szacowany koszt: **150.000 zł (wydatek majątkowy) - odnawiany okresowo**,
- zakup oprogramowania umożliwiającego zarządzanie przełącznikami sieciowymi w infrastrukturze UZP w celu usprawnienia operacji sieciowych, oraz platformy do scentralizowanego zarządzania politykami i bezpieczeństwem, co umożliwi kontrolowanie urządzeń wpinanych do sieci UZP. Szacowany koszt licencji i wsparcia. Koszt: **70.000 zł rocznie. (wydatki majątkowe) – odnawiane okresowo**,
- zakup redundantnego łącza do internetu w celu zwiększenia bezpieczeństwa poprzez uniezależnienie od jednego dostawcy. Szacowany koszt: **60.000 zł. rocznie** (w przypadku konieczności zastosowania łącza radiowego koszt może być większy). **(wydatek bieżący) - odnawiany okresowo**,
- zakup laptopów – 55 szt. (członkowie KIO) – po 8 tys. zł /szt. – **440.000 zł.** (na 4 lata),
- zatrudnienie dodatkowo 4 informatyków (wsparcie infrastruktury UZP i KIO oraz obsługa KIO - nadzoru, utrzymania i obsługi problemów technicznych stron postępowania odwoławczego oraz składów orzekających w zakresie rozpraw zdalnych) – przyjmując wynagrodzenie na poziomie 10 tys. zł do tego należy doliczyć pochodne 21,05%, - **581.040 zł rocznie**,
- wyposażenie stanowiska pracy 2 tys. zł /osobę, komputer 8 tys. zł /os. – **40.000 zł**,
- dodatkowe zatrudnienie 3 osób do obsługi merytorycznej (administrator merytoryczny) – 5500 zł/osoba plus pochodne 21,05% - 6657,75 zł/osoba -19973,25/miesięcznie – rocznie **239.679 zł**,
Stanowisko pracy z komputerem 10 tys. zł/osobę - **30.000 zł.**

Razem rok „0” – 4.190.719 zł.

W roku „1” konieczne będzie odnawianie licencji, wydatki na koszty eksploatacyjne, zasoby chmurowe, utrzymanie zasobów kadrowych:

- w kolejnych latach **400.000 zł** na licencje – rozwiązania firewall,
- zakup licencji systemu zarządzania relacyjnymi bazami danych – w celu zwiększenia zasobów serwera bazodanowego przeznaczonego na potrzeby systemu elektronicznych posiedzeń w sytuacji zwiększonego wykorzystania systemu i zwiększającego się wolumenu danych. Szacowany koszt: **150.000 zł (wydatek majątkowy) – odnawiany okresowo**,
- zakup oprogramowania umożliwiającego zarządzanie przełącznikami sieciowymi w infrastrukturze UZP w celu usprawnienia operacji sieciowych, oraz platformy do scentralizowanego zarządzania politykami i bezpieczeństwem, co umożliwi kontrolowanie urządzeń wpinanych do sieci UZP. Szacowany koszt licencji i wsparcia. Koszt: **70.000 zł rocznie. (wydatki majątkowe) – odnawiany okresowo**,
- zakup redundantnego łącza do internetu w celu zwiększenia bezpieczeństwa poprzez uniezależnienie od jednego dostawcy. Szacowany koszt: **60.000 zł. rocznie** (w przypadku konieczności zastosowania łącza radiowego koszt może być większy). **(wydatek bieżący) – odnawiany okresowo**,
- koszty przechowywania danych w chmurze obliczeniowej – **700.000 zł (2TR) (wydatek bieżący)**,
- koszty eksploatacyjne (przede wszystkim energia) – **140.000 zł (wydatek bieżący)**,

	<ul style="list-style-type: none"> utrzymanie zatrudnienia IT z roku „0” – 581.040 zł, utrzymanie zatrudnienia 3 osób do obsługi merytorycznej – rocznie 239.679 zł. <p>Razem w „1” roku – 2.340.719 zł.</p> <p>W kolejnych latach od „2-10” utrzymanie licencji, zasobów:</p> <ul style="list-style-type: none"> w kolejnych latach 400.000 zł na licencje, rozwiązania firewall, zakup licencji systemu zarządzania relacyjnymi bazami danych – w celu zwiększenia zasobów serwera bazodanowego przeznaczonego na potrzeby systemu elektronicznych posiedzeń w sytuacji zwiększonego wykorzystania systemu i zwiększającego się wolumenu danych. Szacowany koszt: 150.000 zł (wydatek majątkowy) Odnawiany okresowo, zakup oprogramowania umożliwiającego zarządzanie przełącznikami sieciowymi w infrastrukturze UZP w celu usprawnienia operacji sieciowych, oraz platformy do scentralizowanego zarządzania politykami i bezpieczeństwem, co umożliwi kontrolowanie urządzeń wpinanych do sieci UZP. Szacowany koszt licencji i wsparcia. Koszt: 70.000 zł rocznie. (wydatki majątkowe) Odnawiany okresowo, zakup redundantnego łącza do internetu w celu zwiększenia bezpieczeństwa poprzez uniezależnienie od jednego dostawcy. Szacowany koszt: 60.000 zł rocznie (w przypadku konieczności zastosowania łącza radiowego koszt może być większy). (wydatek bieżący) Odnawiany okresowo, koszty przechowywania danych w chmurze obliczeniowej – 700.000 zł (2TR) (wydatek bieżący), koszty eksploatacyjne (przede wszystkim energia) – 140.000 zł (wydatek bieżący), w 5 i 10 wymiana laptopów – co najmniej 55 szt. (członkowie KIO) – po 8 tys./szt. – 440.000 zł. (na każde 4 lata), utrzymanie zatrudnienia IT z roku „0” – 581.040 zł, utrzymanie zatrudnienia 3 osób do obsługi merytorycznej – rocznie 239.679 zł. <p>Rocznie w kolejnych latach począwszy od roku „2” – 2.340.719 zł. Przy czym w roku „5” i „10” będzie to kwota po 2.780.719 zł. w każdym z roku.</p> <p>Kwoty zostały oszacowane na podstawie wstępnego rozeznania rynku co do sprzętu, licencji i ponoszonych kosztów eksploatacyjnych w zakresie narzędzi elektronicznych będących w dyspozycji UZP i KIO.</p>
--	---

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2024 r.)	duże przedsiębiorstwa	52,32	52,32	52,32	52,32	52,32	52,32	575,52
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	<p>Zwiększenie korzyści dużych przedsiębiorstw spoza sektora rzemiosła ze współpracy z liczniejszymi, zróżnicowanymi podmiotowo i bardziej wydajnymi przedsiębiorstwami rzemieślniczymi.</p> <p>Wprowadzenie rozpraw zdalnych przed Krajową Izbą Odwoławczą umożliwi większą efektywność organizacyjną wykonawców biorących udział w zamówieniach publicznych i składających odwołania na decyzje zamawiających poprzez uczestniczenie w rozprawach z miejsca prowadzenia swojej działalności, bez konieczności osobistego uczestnictwa w siedzibie organu.</p> <p>Uczestnictwo w rozprawach zdalnych będzie wymagało przygotowania podstawowego zaplecza technicznego w postaci urządzenia umożliwiającego</p>						

	połączenie online.
sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	<p>Zmniejszenie obowiązków administracyjnych, w tym m.in. związanych z brakiem konieczności posługiwania się pieczęcią czy wdrożeniem zasady równoważenia obowiązków administracyjnych w procesie opracowywania zmian przepisów gospodarczych.</p> <p>Szybsze i sprawniejsze rozpoznawanie spraw. Usprawnienie niektórych postępowań administracyjnych poprzez odejście od zasady dwuinstancyjności.</p> <p>Skuteczne doręczenie pism w sytuacji, gdy podany przez osobę prawną adres nie istnieje, został wykreślony z rejestru lub jest niezgodny z odpowiednim rejestrem i nie można ustalić miejsca prowadzenia działalności.</p> <p>Zmniejszenie uciążliwości kontroli dzięki możliwości zweryfikowania przez podmioty kontrolowane realizacji spoczywającego na organie obowiązku planowania kontroli i przeprowadzania analiz, możliwości wniesienia sprzeciwu wobec czynności kontrolnych, również w przypadku, gdy organ przeprowadzając kontrolę powołuje się na wyłączenia ograniczeń kontroli działalności gospodarczej. Usprawnienie kontroli dzięki obowiązkowi doręczania kontrolowanemu przez organ kontroli wstępnej listy dokumentów i informacji związanych z zakresem przedmiotowym kontroli, których udostępnienia oczekuje organ kontroli w trakcie kontroli.</p> <p>Usunięcie niektórych ograniczeń sposobu prowadzenia działalności gospodarczej przez przedsiębiorców rzemieślników.</p> <p>Wzmocnienie i zróżnicowanie podmiotowo sektora rzemiosła, zwiększenie efektywności operacyjnej mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw rzemieślniczych oraz poprawa rentowności i konkurencyjności tych podmiotów gospodarczych.</p> <p>Oczekuje się, że rozszerzenie definicji rzemieślnika i rzemiosła przyczyni się do włączenia do rzemiosła tych podmiotów rzemieślniczych, które były dotychczas z niego wykluczone. Umożliwienie dofinansowania kosztów kształcenia młodocianych pracowników w rzemiośle.</p> <p>Zmiana formy zawierania umowy leasingu ułatwi i przyspieszy efektywność i dynamikę udzielania finansowania w formie leasingu.</p> <p>Zmiany w zakresie wymiany informacji w sektorze finansowym pozytywnie wpłyną na proces oceny zdolności kredytowej klientów.</p> <p>Wprowadzenie rozpraw zdalnych przed Krajową Izbą Odwoławczą umożliwi większą efektywność organizacyjną wykonawców biorących udział w zamówieniach publicznych i składających odwołania na decyzje zamawiających poprzez uczestniczenie w rozprawach z miejsca prowadzenia swojej działalności, bez konieczności osobistego uczestnictwa w siedzibie organu.</p> <p>Uczestnictwo w rozprawach zdalnych będzie wymagało przygotowania podstawowego zaplecza technicznego w postaci urządzenia umożliwiającego połączenie online.</p>
Rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe, osoby starsze i niepełnosprawne	<p>Szybsze i sprawniejsze rozpoznawanie spraw. Usprawnienie niektórych postępowań administracyjnych poprzez odejście od zasady dwuinstancyjności.</p> <p>Aktywizacja zawodowa młodocianych pracowników w rzemiośle. Umożliwienie podjęcia działalności zawodowej w rzemiośle.</p> <p>Projekt nie będzie miał bezpośredniego wpływu na osoby starsze i niepełnosprawne.</p>
Fundusze inwestycyjne	<p>Wprowadzenie możliwości prowadzenia przez banki rachunków wspólnych na rzecz funduszy inwestycyjnych zarządzanych przez jedno towarzystwo funduszy inwestycyjnych (TFI) wpłynie na konkurencyjność tych instytucji poprzez zmniejszenie kosztów (prowadzenie mniejszej liczby rachunków</p>

		<p>bankowych), ograniczenie ryzyka operacyjnego związanego z obowiązkiem obsługi wielu rachunków bankowych, ułatwienie obsługi produktów finansowych przez ich odbiorców: uczestników lub pracodawców dokonujących wpłat na rzecz pracowników.</p> <p>Możliwość rozwoju oferty produktowej Towarzystw Funduszy Inwestycyjnych w postaci dodatkowych programów emerytalnych i produktów oszczędnościowych zarówno dla pracodawców, jak i osób indywidualnych.</p>
Niemierzalne	przedsiębiorcy	<p>Rozszerzenie zasad tworzenia prawa będzie sprzyjać tworzeniu prawa przyjaznego przedsiębiorcom. Efektem powinno być prawo w większym stopniu uwzględniające potrzeby przedsiębiorców i gospodarki.</p> <p>Wzrośnie zaufanie do państwa i pewność prawa co powinno pozytywnie wpłynąć na decyzje biznesowe i inwestycyjne przedsiębiorców.</p> <p>Projektowana regulacja przyczyni się do poprawy warunków dla rozwoju przedsiębiorczości.</p>
	Obywatele, organizacje	Większe zaufanie do organów administracji oraz pogłębienie zaufania do Państwa.
	Rzemieślnicy	Wzmocnienie i zróżnicowanie podmiotowe środowiska rzemieślniczego. Zwiększenie kapitału społecznego w środowisku rzemieślniczym. Wystąpienie efektów synergicznych z tym związanych.
	Partnerzy społeczni	Usprawnienie współpracy między przedstawicielami rzemiosła a pozostałymi partnerami społecznymi. Wzmocnienie pozycji rzemiosła wobec partnerów społecznych. Możliwość lepszej ochrony interesów społeczno-gospodarczych rzemiosła.
	Gospodarka	<p>Poprawa warunków do podejmowania i wykonywania działalności gospodarczej dzięki poprawie procesu stanowienia prawa, ograniczeniu obowiązków administracyjnych oraz wzmocnieniu zasady zaufania państwa do obywatela powinny sprzyjać rozwojowi przedsiębiorczości.</p> <p>Lepsze otoczenie prawne przyczyni się do wzrostu konkurencyjności gospodarki.</p>

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Przedstawione w tabeli korzyści dla przedsiębiorców w ujęciu pieniężnym wynikają z propozycji dotyczącej zmiany dofinansowania kosztów kształcenia młodocianego pracownika (wprowadzenie zasady, zgodnie z którą dofinansowanie przysługuje za sam fakt podejścia młodocianego do egzaminu czeladniczego bądź zawodowego) – źródła danych przyjętych do obliczeń zostały przedstawione w pkt 6 OSR.
--	---

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).

tak
 nie
 nie dotyczy

zmniejszenie liczby dokumentów
 zmniejszenie liczby procedur
 skrócenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

zwiększenie liczby dokumentów
 zwiększenie liczby procedur
 wydłużenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.

tak
 nie
 nie dotyczy

Projekt wprowadza ułatwienia w postaci zmniejszenia liczby procedur i dokumentów, w tym w szczególności, brak konieczności posługiwania się numerem NIP przez przedsiębiorców prowadzących działalność nierejestrowaną, brak konieczności posługiwania się pieczętką przez przedsiębiorców.

Jednym z celów regulacji jest ograniczenie i uproszczenie procedur administracyjnych, które zostały uznane za nadmierne, nieadekwatne do zakładanych celów i obecnych uwarunkowań, wprowadzenie możliwości doręczenia załączników o znacznych rozmiarach na trwałym nośniku informacji, innym niż papier, jak również rezygnację z zasady dwuinstancyjności w wybranych postępowaniach administracyjnych.

W przypadku wielu procedur będących we właściwości poszczególnych resortów projekt przyczyni się przede wszystkim do usprawnienia realizacji procedur oraz zmniejszenia czasu potrzebnego na ich realizację.

Zgodnie z zasadą równoważenia obowiązków administracyjnych organy administracji projektując nowe obowiązki administracyjne będą dążyć do zmniejszenia obciążeń administracyjnych (w tym zmniejszenia liczby dokumentów procedur a co za tym idzie skrócenia czasu na załatwienie sprawy) wynikających z uregulowań prawnych już obowiązujących w danej dziedzinie.

Zmiany w zakresie zawierania umów leasingu przyczynią się do ograniczenia formalności związanych z ubieganiem się o finansowanie, co ułatwi i przyspieszy efektywność i dynamikę udzielania finansowania w formie leasingu.

Wprowadzenie możliwości prowadzenia przez banki rachunków wspólnych na rzecz funduszy inwestycyjnych zarządzanych przez jedno towarzystwo funduszy inwestycyjnych przyczyni się do zmniejszenia liczby dokumentów, procedur oraz skrócenia obsługi produktów finansowych przez ich odbiorców: uczestników funduszy lub pracodawców dokonujących wpłat na rzecz pracowników.

Szczegóły rozwiązań zostały opisane w pkt 2, 4 i 7.

9. Wpływ na rynek pracy

Wejście w życie projektowanych przepisów wpłynie korzystnie na rozwój przedsiębiorstw. Rozwój dużych, w tym o znaczeniu strategicznym, średnich, małych i mikro przedsiębiorstw spowoduje zwiększenie ich konkurencyjności na rynku krajowym i zagranicznym. Na skutek usunięcia ograniczeń ustawowych prowadzenia działalności gospodarczej w rzemiośle rozwój przedsiębiorczości rzemieślniczej powinien przełożyć się na wzrost zatrudnienia. Tym samym wejście w życie projektowanych przepisów będzie mieć pośrednio pozytywny wpływ na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☒ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☒ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne:	☒ informatyzacja ☐ zdrowie
--	--	--

Omówienie wpływu	Rozwiązania w zakresie tzw. „zielonej polityki” przyczynią się poprawy ochrony środowiska. Rozwiązania dot. KPA oraz mediacji będą miały wpływ w niektórych aspektach działalności sądowniczej. Rozwiązania m.in. dot. elektronizacji rozpraw przed KIO, formy dokumentowej umowy leasingu, elektronicznego weksla, powinny pozytywnie oddziaływać na obszar informatyzacji.
------------------	--

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Planowane wejście w życie projektowanej ustawy – z dniem 1 stycznia 2025 r.

Wejście w życie rozwiązania w postaci elektronizacji rozpraw przed KIO wymagało będzie przygotowania odpowiednich warunków technicznych, w tym przede wszystkim rozwiązania informatycznego umożliwiającego prowadzenie zdalnych posiedzeń. Wprowadzenie tego rozwiązania wymagało będzie również odpowiednich działań informacyjno-szkoleniowych dotyczących udziału w nowej formie rozpraw. Przepisy dotyczące rozpraw zdalnych przed KIO wejdą w życie z dniem 1 stycznia 2026 r.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Ewaluacja efektów projektu będzie dokonana nie wcześniej niż po upływie trzech lat funkcjonowania aktu z wykorzystaniem m.in. następujących wskaźników:

- w zakresie skuteczności rozwiązań służących poprawie relacji między administracją publiczną a przedsiębiorcami na podstawie m.in. wydanych tzw. decyzji hybrydowych;
- w zakresie działalności rzemieślniczej na podstawie zmiany liczby przedsiębiorców rzemieślników, liczby młodocianych pracowników zatrudnionych w celu przygotowania zawodowego w rzemiośle oraz liczby osób uzyskujących dowody kwalifikacji zawodowych w rzemiośle.

Elementem ewaluacji efektów projektu będzie dokonywana raz na cztery lata analiza realizacji projektowanego Programu regulacyjnego, który określać ma priorytety działania Rzeczypospolitej Polskiej w obszarze kształtowania otoczenia

prawnego prowadzenia działalności gospodarczej.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Brak.